

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI Kaina 60 c.

ŠEŠTADIENIS - SATURDAY, SPALIS - OCTOBER 20, 1990

Nr. 205

Lietuva jau iš anksto sumokėjo Maskvai

Gorbačioviui dar nevelu

Vilnius. Pasaulio spauda teberašo apie šiuo metų Nobelio Taikos premiją, kuri buvo paskirta Michailui Gorbačioviui. Idomius komentarus spausdina „New York Times“ spalio 17 dienos laidoje, kuriuos pateikia John Budris.

Jis sako, kad nedaug kas pakėlė šampno taures Lietuvoje, kai išgirdo žinią, kad Nobelio premija Gorbačioviui. Štai kokie jo „žygiai“ praėjusiame pusmetyje: Lietuva deklaruoja nepriklausomybės atstatymą ir Sovietų kariuomenę išveržia į Vilnių su tankais ir parašutinininkais. Rusų parašutinininkai užima spaustuves ir vyriausybės įstaigas ir pagrobia lietuvių atgal ir Raudonąją armiją. Ten skraido migai, o malūnsparniai primeta daugiau sovietinės propagandos lapelių, negu kad Vermontas turi klevo lapų. Vakarų žurnalistai išvaromi ir suvaržoma spauda. Tai dalykai, kurių niekas nesitikėtų iš Motinos Teresės ar indų Gandžio.

Jo „žygdarbiai“

O kada lietuviai nesutinka atšaukti savo nepriklausomybės deklaracijos, Gorbačiovas įsako blokadą, kuri suardo krašto ekonomiką. Nors dabar oficialiai ji buvo sulaukiyta, bet ji tesia dalinai ir toliau. Blokados nuostoliai esą bilijoniniai. Šnekama, jog Gorbačiovas turėtų padovanoti savo 700,000 dol. premiją, kad bent dalinai būtų išlyginti blokados nuostoliai.

Lietuvos ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė yra pasakiusi, jog „jei Maskva mano, kad mes esame jai skolingi už nepriklausomybę, tai mūsų sąskaita jau iš anksto yra užmokėta“. Bet Gorbačiovas ir šiandien dar kalba apie federatyvinę Sovietų Sąjungą. Maskva sako, jog nuo 1991 metų Lietuva turės mokėti konvertuojama valiuta už gaunamas žaliavas. Būtinai reikalinga alyva, natūralios dujos ir geležis yra tos medžiagos, kurios gali sudaryti šią žiemą daug blogesnes sąlygas negu pavasario blokada. O šio ketvirtio medžiagų pristatymas, ypač vaistų, vis negarantuojamas. Visa tai yra tik šantaziška taktika.

Dar ne vėlu nusipelnyti

Tankai ir dabar patulioja vakarais Vilniaus centre, o kai kurie pastatai, užimti sovietų kareivių, dar ir dabar nesugrąžinti. Pietryčių Lietuvoje Maskvos įsteigtoji Komunistų partija provokuoja tautybių neramumus, ypač su lenkais ir rusais pagal Gorbačiovo nurodymus. Vietinės tarybos tebekontroliuojamos senosios komunistų gvardijos žmonių, o tai yra prieš Lietuvos Konstituciją. Jie skelbia dvi sritis autonominiams regionais.

Šie darbai, Gorbačiovo padaršinti, yra nesuderinami su Nobelio Taikos premija, pastebima tame dienraštyje šio autoriaus žodžiais. Gi savo sveikinimo telegramoje, kurioje jis kreipiasi į Gorbačiova „Jūsų didenybė“, žodžiais, Lietuvos Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, kuris pats buvo nominuotas šiai premijai, išreiškė viltį, kad šis

žymuo „išplės kaimyniškus ryšius tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos ir padės atstatyti Pabaltijo nepriklausomybę“. Tad ir dabar esą nevelu Gorbačioviui dar užsipelnyti tai, ką jis jau yra laimėjęs.

Lietuva — jo kolonija

Toliau taip rašoma, jog, kai Gorbačiovas dabar turi galią atleisti respublikų vyriausybes ir vėlyti prezidentiniais įsakais, jis taip pat gali kontroliuoti ir pasitarimus su Lietuva. Tačiau kažkaip susidaro vaizdas Vakarų spaudoje, kad viduje jo galios silpnėja, nors jo spaudimas Lietuvai nėra sumažėjęs. Pirmasis pokalbis tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos pasibaigė tuo, kad Maskva iš principo norėtų tartis. Tačiau privati Gorbačiovo pozicija yra visai priešinga. Jis žiūri į Lietuvą, kaip į savo koloniją, rašo Budris, „New York Times“ dienraštyje, ir juokiasi iš Vakarų pasitikėjimo juo pačiu ir to noro, kad jis padėtų derybose, o tai leidžia joms vykti tada, kai yra prispaudžiamas tai daryti.

Su tanku per Vilnių į Oslo miestą

Nedaug galimybių buvo praleista pompastiškai iškelti Gorbačiova Vakaruose, Nobelio premija dabar yra dar kitas toks pavyzdys. Pakol jis nepakeis savo pozicijos ir leis Lietuvai būti laisva be jokių varžtų, ir tai greitai, tai šie metai bus tie, kai jis tanku per Vilnių keliaus į Oslo atsiimti premijos, baigia savo komentarus Budris šiame New Yorko dienraštyje.

Vakar pranešta, jog Sovietų Sąjungos Aukščiausioji Taryba patvirtino Gorbačiovo pateiktą ekonomijos naują planą, kuris mūsų dienraštyje buvo paskelbtas penktadienio laidoje. Pats Gorbačiovas, kalbėdamas toje sesijoje, pasakė, kad tas planas yra geras visoms penkiolikai respublikų, taigi, ir Pabaltijui.

„Vakarų Imperializmas“

Jungtinės Tautos. — Čia Generalinėje asamblėjoje kalbėjo Irako atstovas, apkalbindamas Ameriką ir jos sąjungininkus nauja „Vakarų imperializmo era“. Irako diplomatas perskaitė savo Užsienio reikalų ministerio raštą, kuriame nebuvo leista atvykti į New Yorką savo privatiu lėktuvu. Jis turėjo skristi komerciniu lėktuvu, bet nesutiko. Perskaitytame rašte nebuvo jokios susitaikėnės minties, kurią švelniai siūlė savo kalboje prez. Bushas taip pat šiame forume. Buvo pakartota Irako prez. Husseino rugpjūčio 12 d. kalbos vieta, kad turi būti kartu sprendžiami visi Vidurio Rytų klausimai, įskaitant Kuveito likimą, Libano ir palestiniečių reikalus bei Izraelio pasitraukimą iš užimtų žemių.

Kijeve badavo 250 studentų, kurie buvo pasistatę palapines Spalio revoliucijos aikštėje ir čia išbuvo dvi savaites, iki šio trečiadienio, kai atsistatydino Ukrainos ministras pirmininkas. Žmonės jiems atnešė vandens atsigeriti.

„Draugo“ redakcija vizitavo Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministeris Algirdas Saudargas. Ta proga darbu metu padaryta ši nuotrauka, kurioje matyti svečiai su redaktoriais ir kitais bendradarbiais. Iš kairės matyti poetas Kazys Bradūnas, redaktorė Aušra Liulevičienė, Užsienio reikalų ministerijos pareigūnas Oskaras Jusys, redaktorė Irena Regienė, Užsienio reikalų ministeris Algirdas Saudargas, korektorė Kazimiera Bradūnienė, vyriausias „Draugo“ redaktorius kun. Pranas Garšva, MIC, redaktorė Aldona Zaliskaitė, Lietuvos svečių atvežęs Vytautas Dijkas ir redaktorius Vytautas Radzius. Jono Tamulaičio nuotrauka

Už demokratinę Lietuvos valstybę

Vilnius. — Devynių Lietuvos partijų ir sąjungų vadovai išleido Lietuvos žmonėms bendrą pareiškimą.

Artėja derybos su Tarybų Sąjunga. Padėtis Lietuvoje, nepaisant priešiško mūsų nepriklausomybei jėgų pastangų, lieka gana stabili. Laikas nuo kalbų apie nepriklausomybę pereiti prie darbų, tveriant mūsų valstybę visose gyvenimo srityse — politikoje, ekonomikoje, kultūroje. Laikas, stabilizavus rinką ir apmalšinus korupciją bei spekuliaciją, ryžtingai imtis ekonominės reformos, atsiskiriant nuo TSRS biudžeto, įvedant lietuvišką valiutą ir pereinant prie laisvos rinkos.

Mes, Lietuvos Respublikos Aukščiausiojoje Taryboje atstovaujant partijų ir judėjimų,

Vilnius — žydų kultūros centras

New Yorkas, 1990 spalio 12. (LIC) — YIVO žydų tyrimo institutas pranešė Lietuvos Informacijos centrui, kad spalio 20-22 d. YIVO instituto 65-mečio proga New Yorke yra rengiama konferencija apie Vilnių kaip žydų kultūros centrą. Konferenciją atvirksta atstovai prelegentai iš Lietuvos.

Pasak YIVO vedėjo Samuel Norich, „mes žiūrime į šią konferenciją kaip žydų ir lietuvių istorikų mokslinio dialogo pradžia, ar tiksliau sakant, tęsinį. Tikime, kad šis dialogas padės išsiaiškinti abiejų bendruomenių gilesnį supratimą apie mūsų istorinius ryšius, kurie mes kartu jungia“.

Numatytą prelegentų tarpe: prof. Raimundas Rajakas (Atidarymo žodis), Egidijus Aleksandravičius (Hebraistikos studijos Vilniaus universitete 19-to šimtmečio pradžioje), Alfonsas Eidintas (Lietuvos žydų emigracija 1868-1940), Julian Rages (Žydai gydytojai ir viešojo sveikata Vilniuje), Gintautas Surgailis (Lenkijos žydų pabėgėliai Vilniuje Antrojo pasaulinio karo pradžioje), Izraelis Lempertas (Žydų kultūrinis gyvenimas Vilniuje 1939-41), Eliezer Zilber (Kultūrinis gyvenimas Kauno žydų gėte), Emanuelis Zingeris (Žydų kultūrinis atsinaujinimas Lietuvoje nuo Antrojo pasaulinio karo).

Įėjimas į konferenciją laisvas.

TRUMPAI IŠ VISUR

Lietuvių tautos Sąjūdžio steigiamasis suvažiavimas įvyko 1988 metais spalio 22 ir 23 dienomis Vilniuje. Tada buvo reikalaujama lietuviams kultūrinės ir ekonominės autonomijos ir pasmerkta Sovietų Sąjunga už tebetęsiamą Lietuvos okupaciją. Tada buvo gražinta Vilniaus katedra. Sąjūdis atvedė ir iki šių metų kovo 11, kai demokratikai išrinktas Lietuvos Parlamentas arba Aukščiausioji Taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą.

Kansas valstijoje lankosi 290 asmenų Sovietų Sąjungos delegacija „People to People“ remuose, kuri buvo pradėta vykdyti prieš kelis metus, kad Amerikos ir Sovietų žmonės pažintų kiekvieno krašto būdą gyvendami tų kraštų šeimose.

Šioje delegacijoje yra daug buvusių žymių žmonių sūnų ir dukterų, pavzdžiui maršalo Žukovo dukros ir Chruščiovo sūnus Sergejus. Jis, prisimindamas savo tėvo pasakymą palaidoti Ameriką, pasakė, kad jo tėvas klydo, manydamas, kad „socializmas triumfavo vietoje kapitalizmo“.

Amerikoje kiekviename mieste, kur gyvena ukrainiečių, yra suorganizuoti specialūs komitetai, kurie padeda įvairiais būdais Ukrainos Ruch sąjūdžiui tėvynę.

Krikščioniškos Kultūros savaitė buvo suorganizuota Lvove rugsėjo 6-12 dienomis kurių metu vyko ukrainiečių diskutuojami tautiniai reikalai kultūrinėje, politinėje ir ekonominėje srityse, ypač atiduodant didžiausią dėmesį jaunimui. Buvo suruoštos didelės procesijos, kai buvo gražinta ukrainiečių katalikams Šv. Jurgio katedra. Dalyvavo daugiau kaip 300,000 ukrainiečių. Tos savaitės išlaidas finansavo Amerikos ukrainiečiai.

Maskvos spauda pranešė, jog KGB gali suteikti vertingų žinių Amerikai apie Iraką, kurio kariuomenė naudoja Sovietų ginklus. Į tai atsiliėpė Irako vyriausybė, pasakydama, jei Maskva tai padarys, tai nebus išleisti išvažiuoti Sovietų Sąjungos piliečiai, kurie ten dirba patarėjais.

Atstovų rūmų lėšų skirstymo komitetas rekomendavo Kongresui, kad kitais metais skirtų menams 180 mil. dol.

Rusijos pasiuntiniai Washingtone

Jelcinas už Rusiją, Gorbačiovas už Sovietų Sąjungą

Washingtonas. Boris Jelcinas, pagal pačių Sovietų nuomonių biuro duomenis, turi gyventojų pritarimą 59%, o už Gorbačiova pasisako maždaug 18% gyventojų. Tokioje situacijoje visa Gorbačiovo tvirtovė yra Washingtonas, rašo „Christian Science Monitor“ dienraštis savo spalio 17 d. laidoje.

Jelcino štabo viršininkas Genadi Burbulis atvyko į Washingtoną, norėdamas aptarti, kad būtų atidaryta diplomatinė misija, kuri reprezentuotų, kaip jis pasakė, „nepriklausomą, suverenią Rusijos valstybę“. Burbulis ir kiti penki oficialūs pareigūnai iš Rusijos Respublikos susitiko su JAV viceprezidentu Dan Quayle ir jam pareiškė, kad jie čia atvažiuo ne kaip opozicijos prieš Gorbačiova nariai, bet kaip Rusijos vyriausybės atstovai, kuri turi daugiau gyventojų ir žemės negu visos 14 respublikų sudėjus kartu. Rusijos vadovybė formaliai savo suverenumą paskelbė prieš 4 mėnesius. Maskvai tai sudaro didelę konstitucinę krizę.

Kas padėjo Lietuvos blokadi

Rusijos atsisakymo nuotakos sudaro didelius sunkumus prez. Busho administracijai, kuri padeda Gorbačioviui. Jelcino vyriausybė jau yra padėjusi Lietuvai, kad Gorbačiovas atšauktų blokadą, rašo šio dienraščio korespondentas L. Uzzell. Rusija taip pat nutarė, kad jos kareiviai atlika karinę tarnybą tik Rusijos Respublikos ribose. „Jei Rusijos Respublika igyvendins savo suverenumą, tai Sovietų Sąjunga bus kaip šventoji romėnų imperija“.

Prieš 4 metus Jelcinas save vadino socialistu. Šiandien jis sako, kad „šventa teise“ žmogui turėti savo nuosavybę. Jelcinas kalba už Rusiją ir jos kultūrą, kuri seniai buvo prieš Lenina. Gorbačiovas kalba tik už Sovietų Sąjungą, kuri prasidėjo su Leninu. Jam lojali liko tik valdančioji klasė. Jelcino pasiuntiniai Washingtono suruošė simpoziume labai aiškiai pareiškė, kad Rusijos vyriausybė yra pasirodusi „apeiti Gorbačiova ir pradėti ryšius su Vakarais“, įskaitant tiesioginius pasitarimus su JAV.

Ar Jelcinui pasiseks?

Jelcino kelias primena neseniai Solženicyno paskelbtą viešą pareiškimą Maskvos spaudoje, kuris siūlė atstatyti Rusijos garbę pasaulyje su slavų kraštais. Rusija greičiau žengia reformų keliu, negu Gorbačiovas nori. Ji ne tik kad priėmė „500 dienų planą“

„Jaunimas už Kristų“ buvo pirmą kartą nuo 1933 metų susirinkęs į Lvovo sporto stadioną pareikšti savo idealams už Kristų ir tautą, kur dalyvavo daugiau kaip 60,000 ukrainiečių jaunimui. Popiežius Jonas Paulius II atsuntė jiems savo pasveikinimą.

Atstovų rūmų demokratų „whip“ William H. Gray III, kalbėdamas biudžeto reikalais, išsireiškė apie prez. Bushą: „Mes prašome jį sustoti vaidinti partijos vadą ir pradėti veikti kaip prezidentui dera“.

pereiti į laisvo verslo ekonomiką, bet panaikino ir Religinį reikalų įstatą, kuri tvarkė rusų religinius reikalus. Rusijos Parlamentas net priėmė nutarimą, kad būtų visi Sovietų patarėjai atšaukti iš Irako. Vakarams Jelcino Rusijos programa yra žymiai patrauklesnė, bet ar ji pasiseks, klausia minėtas korespondentas.

Amerika negali ignoruoti

Kremliaus politikos analizatorius John Dunlap iš Hooverio instituto sako, jog Jelcinui tikriausiai pasiseks. Jam padeda Leningradas. Jis mano, kad Gorbačiovas bus „sujeruzelskintas“ ir bus vienkartinis Sovietų Sąjungos prezidentas — pirmas ir paskutinis. Jis mano, kad Rusija pereis į pluralistinę rinkimų sistemą, taikiai sugyvens su kaimynais, bet laikys stiprią kariuomenę, kad pagėtų apsiginti nuo galimos agresijos tolimoje ateityje. Rusijos ekonomija bus laisvo verslo ekonomija. Tad Amerika negali ignoruoti Rusijos pareiškimų ir turėtų pradėti pokalbius.

Paskirtos Nobelio Fizikos ir Chemijos premijos

Stockholmas. — Šiaurės amerikiečiams buvo paskirtos fizikos ir chemijos Nobelio premijos. Švedijos Mokslų akademija pagerbė Jerome Friedman ir Henry Kendall, abu iš Massachusetts Technologijos instituto, ir Richard Taylor, profesorius iš Stanfordo universiteto už naujus išradimus fizikoje. Akademija taip pat suteikė chemijos premiją Elias James Corey iš Harvardo universiteto už plastikos produkcijos supratimą. Friedman, Kendall ir Taylor darė bandymus Stanfordo elektronų, neutronų ir protonų srityje, kurie reikalingi branduolinei energijai. Jie taip pat yra gerai pažįstami ir Fermi laboratorijoje. Trys fizikai turės pasidalinti 700,000 dol. premija. Elias Corey, Nobelio Chemijos laureatas, apie premijos paskyrimą sužinojo atvykdamas į Harvardo chemijos pastatą, kai jį pasveikino jo studentai. Jis susitino maždaug šimtinę svarbių vaistų, panaudodamas naują techniką ir atrasdamas, kaip molekulė gali būti perpjauta į mažesnes dalis ir panaudota sintetiškai.

KALENDORIUS

Spalio 20 d.: Vandelinas, Adelina, Gėdas, Saulė, Artemas, Geimina.

Spalio 21 d.: Hilaras, Uršulė, Gilanda, Raitvilas, Rikantas, Vilnė.

Spalio 22 d.: Severinas, Aliodija, Donatas, Mingelė, Viltaras.

Spalio 23 d.: Sanginas, Odilija, Ramvydė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 7:07, leidžiasi 6:04. Temperatūra šeštadienį 62 l., sekmadienį 53 l., pirmadienį 56 l., antradienį 56 l.

REDAGUOJA Jonas Žadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 4048 W. 91st Pl., Oak Lawn, IL 60453. Tel. 708-424-4150

Prez. A. Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos 1990-91 metų valdyba. Iš k. sėdi — Julija Krumplytė ir Tomas Vasiliauskas Stovi — Nida Tijenėlytė, Kristina Liaugaudaitė ir Kastytis Šolūnas.

ATEITININKIJOS DVASIOS JUNGTIS LIETUVOJE IR IŠEIVIOJE

ARVYDAS ŽYGAS

Norėčiau pasidalinti su jumis Lietuvos Ateitininkų federacijos darbais ir rūpesčiais. Tegul tai būna trumpas įvadas ir žvilgsnis į tą kompleksinę visumą, sudarantį mūsų darbų barus. Manau, kad Lietuvos ateitininkų delegacija galės išsamiau papasakoti apie skirtingas darbe sritis, ypač skirtinguose Lietuvos kraštuose.

1991 m. sausio 7 d. sukaks dveji metai nuo Ateitininkų atkuriamosios konferencijos, o šių metų lapkričio 25-26 dienomis su eis vieneri metai nuo atkuriamosios suvažiavimo. Žvelgiant iš bendros perspektyvos, ateitininkijos atkūrimas, kūrimasis ir formavimasis kilo iš dviejų pagrindinių branduolių. Pirmasis ir pagrindinis — buvo iš to branduolio, kurį sudarė pogrindyje veikianti katalikiškoji jaunomenė. Šis branduolys buvo tampriai susijęs su vienu iš tiesioginių ateitininkijos palikimo nuo Nepriklausomos Lietuvos ir tragiško tautos likimo. Šio branduolio puseletojai, kūrėjai, dvasios vadai buvo ta tyliai kenčianti Lietuva, kuri vilities dvasioje laukė Lietuvos prisikėlimo, ir žinojo, kad Lietuvos goltotos esmėje egzistavo tiek ištikimybė Kristaus kančiai, kiek ir viltis bei tikėjimas prisikėlimo džiaugsmu. Šiam branduoliui priklausiusi ir veikusi jaunomenė žinojo, jog esanti to paties dvasios palikimo, apie kurį skaitė St. Šalkauskio, A. Maceinos ir kitų raštuose, ir atsiradus pirmajai progai, viešai pasikrikštijo ateitininkijos vardu, kaip savo teisėtai išaugotą ir iškovotą šventuolį ralikimui.

Antrasis branduolys — tai žmonių, naujai atėjusių į Ateitininkiją Lietuvos atgimimo proga, supratusių Ateitininkijos, kaip visuomeninio atnaujinimo sąjūdžio vertę. Ateitininkija buvo priimtina kaip logiška sistema, kaip vertinga pamaina komjaunimo monopolijai, kaip lengva priemonė naujoms veiklos formoms, automatiškai papuošta aukštos erudicijos, melynų kraujo kilmės. Tačiau, kaip ir kiekviename visuomeni-

niame reiškinyje, naujųjų ateivių tarpe yra tie žmonės, kurie ateina į sąjūdį, ne tik norėdami prie sąjūdžio prisijungti, kiek norėdami, kad sąjūdis prie jų prisijungtų. Kai kurie stovi prie Ateitininkijos ir Bažnyčios vartų, neturėdami pilno supratimo arba pasiryžimo pro juos žengti, bet matydami tai kaip gerą ir naudingą vietą, pro kurią praeina įdomūs ir vertingi žmonės. Trumpame žodyje neįmanoma nei kategoriškai įvertinti, nei perspėti, nei pilnai apibūdinti visų galimų variantų ir galimybių veikti šalia ateitininkijos, ateitininkijos vardu arba pačioje organizacijos struktūroje. Tačiau pabrėžiū, kad yra aiškus skirtumas tarp to, kas yra tikra, ir to, kas nėra tikra. Toje netikrovės pusėje, natūraliai išsilaipsniuoją skirtingos galimybės, skirtingi norai, siekliai, nuosirdumo laipsniai. Tikrovės pusėje gali būti tiksliai viena — gilesnis Kristaus meilės siekliai ir tos meilės švytėjimas tame pasaulyje, kuriame mes gyvename.

Ateitininkija, gyvenanti išėivijoje, yra labai svarbi integrali dalis pirmojo branduolio. Ir mes, vakarų tremtiniai, kartu nepaisant stuliginančių laukėme tautos prisikėlimo, ir mes kartu skausmingai žengėme tautos kančios keliu, ir mes kartu šventai tikėjome, jog žmogus be Dievo negali pilnai savo egzistencijos prasmę suvokti. Ir mes kartu ištikimai nešėme Ateitininkijos palikimą kaip brangiausią relikviją per visas tremties dienas ir dovanojome tikėjimą ir katalikišką Lietuvą savo ateities kartoms, kaip jų teisėtą paveldą. Mes buvome Ateitininkijos istorinė dalimi, nes mes tikėjome sąjūdžio visuma, tikėjome, kad tai buvo apsisiaustas didesnis dvasias, negu tik žmonių bendruomenės apraiškai. Ir todėl buvo aišku, kad Atkuriamasis suvažiavimas buvo dviejų prievartos perskirčių brolių sugrįžimas atgal į tai, kas nedaloma, atgal į vieną Lietuvą, kur ji bebūtų pasaulyje išbarstyta — atgal į vieną Ateitininkijos šeimą. Per skau-

džiuosius tremties metus ar nustojome kada nors tikėti savo šventąja misija, likti ištikimais Kristui ir kentičiai tėvynei? Kas išėivijoje, jeigu ne Ateitininkija, pasirinko savo gyvenimo šūkiu „liudyti Kristui ir savąją tautą“ ir per tai vedė pagrindinį kovojančios ir kentičios Bažnyčios ir tautos paramos darbą? Ir todėl, ar nenatūralu, kad taip aiškiai vienas kitą atpažįstame Kristaus ir katalikų bažnyčios meilės apraiškoje? Pabrėžiū šį punktą, nes neretai tenka girdėti priekaištą, kad išėivija nėra Lietuva, jos sukurti modeliai buvo pragmatiški tiksliai tiems praeties laikams, begyvenant tremtyje. Ir tada esame priversti paklausti, ogi ta mūsų išėivija, ar tai tikrai nebuvo Lietuvos dvasia? Mes, kurie augome savo senelių soduose ir tėvų kiemeliuose, lai būnie Montrealyje, Chicagoje ar Los Angeles — ar tie tėvų namai su rūpintojeliais, su šventųjų Kūčių naktimis, su tremtinių likimo asaromis, su miniatiūriniais kopyltuliais, su senomis nuotraukomis, iš kurių tryško praeties gyvenimo džiaugsmas, ar visa tai nebuvo Lietuva?

Tikroje tikėjimo dvasioje „nebera nei žydo, nei graiko, nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyro, nei moters: visi jūs esate viena Kristuje Jėzuse!“ Tikroje tikėjimo dvasioje nėra lietuvio „išėivio“ ir lietuvio „žemietio“, o tik tie lietuviai, kuriuos jungia artimo meilės ir pasiaukojimo dvasia.

Taip, laikas padarė savo ir kai kurias formas pakeitė, tačiau meilės dvasioje, ten kur egzistuoja abipusė pagarba, mes sugrįžame atpažinti tai, kas mus jungia, įvertinti tai, kas mus skiria ir deramai tai plyši sumažinti, jeigu matome, kad tai būtina mūsų egzistencijos vientisumui, praturtinimui ir gilesniam įprasminimui.

(Bus daugiau)

JAUNUČIŲ VEIKLA LEMONTE

Partizano Daumanto-Dielininkaičių jaunųjų ateitininkų kuopa Lemonte savo 1990-91 m. veiklą pradėjo šeštadienį, rugsėjo 8 d., Ateitininkų namų sode.

Po registracijos jaunūčiai ir jų tėveliai gardžiosios tėvų komiteto paruoštomis dešrelėmis bei kitais užkandžiais. Užregistruojamųjų buvo arti 40. Visi turėjo progos pasišnekučiuoti ir pasidalinti vasaros atostogų įspūdžiais.

Sekantis šio vakaro punktas buvo dainavimas prie laužo Ateitininkų namų pievoje. Dainavimą pravedė Eglė Paulikienė, o improvizuoti stiliaus dainoms pritaikytas montažas padėjo tvarkyti Aras Norvilas. Po dainavimo jaunimas kėpė minkštus ant laužo ugnies.

Pirmoji kuopos iškyla buvo rugsėjo 23 d. Morton Arboretum parke. Kuopos nariai ir jų šeimos dalyvavo šio parko metiniame „Family Fun Fair“. Vaikščiodami tarp palapinių visi turėjo progos daugiau sužinoti apie ekologiją ir įvairius laukinius žvėrukus, pasigaminti „Taffy apples“, nusidažyti veidus, ieškoti adatas kupsteliuose ir laimėti prizus, žavėtis cirkiningo gabumais ir net nusipirkti vertingų vartotų knygų.

Pirmasis susirinkimas įvyko spalio 7 d. Ateitininkų namuose. Jame dalyvavo ir du kalbėtojai — dr. Linas Sidrys kalbėjo apie Lietuvos našlaičius, o Arvydas Paulikas pasakojo apie pasaulio lietuvių radijo mėgėjų tinklą (ham radio operators). Mergaitės nuo 6-8 skyriaus šiame susirinkime praktiškai mokėsi kepti „žagarėlius“ pagal Sigutės

DARBINGAS SUSIRINKIMAS

Chicagos priemiesčių Prez. A. Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos antras susirinkimas įvyko spalio 12 dieną, Nidos Tijenėlytės namuose. Apie 30 gimnazistų iš Chicagos ir apylinkių suvažiavo į labai įdomų ir produktyvų susirinkimą. Chicagos Kun. A. Lipniūno kuopai atstovavo Aras Norvila. Romas Mockaitis susirinkimą pradėjo malda. Lauros Lapšytės parašytą praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė Renata Šmulkštytė. Kristina Jakštytė sutiko sekretoriauti šiam susirinkimui.

Rima Polikaitytė, Kun. A. Lipniūno kuopos globėja, įdomiu pašnekesiu apibūdino ateitininkų istoriją. Visas kambarys atidžiai klausėsi jos pasakojimo apie ateitininkų įsteigimą. Pranaš Dovydaitytė ir jo įtaką ateitininkų veiklos uždraudimą. Rusams užėmus Lietuvą daug ateitininkų buvo ištremti į Sibirą, kur buvo vėžami visi, ypač inteligentai, nes komunistai laikė juos pavojingais. Ateitininkų veikla vėl atsistatė Vokietijoje. Rima priminė, kad privalome vykdyti ateitininkų principus. Labai dėkojame Rimai už įdomią ir svarbią paskaitą.

Staigmena mums padarė Audrius Polikaitis, MAS CV pirminkas, atvykęs iš mūsų susirinkimą. Audrius mums pasakojo apie naują atsisistėjusius ateitininkus Lietuvoje; ten jų skaičiai auga ir jie stipriai veikia.

Julija Krumplytė, kuopos ko-pirminkė, surinko narių paruoštus piešinių projektus kuopos marškinėliams. Daliai narių užmiršus atsivežti savo piešinius, konkursas buvo pratęstas iki kito susirinkimo.

Lora Krumplytė ir Audra Griščiūnaitė pravedė žaidimą, kurio rezultatai bus išspausdinti kuopos laikraštyje. Jos visiems išdalino po 3 mums nežinomus lietuviškus žodžius.

Turėjome patys kūrybingai spręsti jų reikšmę.

Laura Lapšytė perskaitė savo rašinėlį apie ateitininkų principus — katalikiškumą, tautiškumą, šeimyniškumą, visuomeniškumą ir inteligentiškumą. Ateitininkas turi savo gyvenime tais principais vadovautis.

Vėliau susiskirstė į pasirinktus būrelius aptarti ir planuoti kuopos ruošiamą „Kaukių vakarą“ penktadienį, spalio 26 d., 7 v.v. Ateitininkų namuose, Lemonte. Gros „Žara“. Vienas būrelis planavo reklamą, antras vaises, trečias salės papuošimą. Kvietėme visus gimnazistus ir studentus. Prašome, kad visi atvyktų su kostiumais (kaukėmis); bus įdomiausio kostiumo konkurso.

Padirbėjus atėjo laikas ir pažaisiti. Žaidėme „Koks protas“. Susirinkimą užbaigė giesmė „Kaip grįžtančius namo paukščius“. Pasistiprinę dvasiškai, nuvažiuojame į Lou Melnotti's pica pastiprinti kūnus.

Lapkričio mėnesio susirinkimas bus iškyla. Rinksimės, antrą mėnesio penktadienį (lapkr. 9 d.) 7:30 v.v. Glen Ellyn Skating Arena. Kvietėme visus gimnazistus, ypač Lipniūno kuopą, prisidėti. Gruodžio mėnesį kun. A. Markus sutiko mums papasakoti apie kelią į Lietuvą su kardinolu Bernardinu. Iki pasimatymo!

Nida Tijenėlytė

MŪSŲ GERADARIAI

Dr. Vincas ir Aldona Šmulkščiai Ateities akademino savaitgalio metu „Ateities“ žurnalui įteikė 100 dol. auką. „Ateities“ redakcija, administracija ir leidėjai dėkingi už paramą savai spaudai.

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BULCKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensilvanijos nuolaidė
4007 W. 59 St.
Tel. (312) 735-5556
507 S. Gilbert, LaGrange, IL.
Tel. (708) 352-4487

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
2555 W. Lincoln Hwy. (Hwy. 30)
Olympia Fields, IL.
Tel. (708) 748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL.
Rez. (312) 778-7779
Kab. (312) 582-0221
Valandos susitarus

DR. VILJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
24 West Burlington, tel. (708) 512-0084
Westmont, IL.
Valandos pagal susitarimą

IGNAS G. LABANAUSKAS, M.D.
Specialybė — Kaulų ir sąnarių ligos ir chirurgija
Tel. (708) 857-0959, 425-9353
4400 W. 95th St., Oak Lawn
2701 W. 68th St., Holy Cross
Valandos pagal susitarimą

DR. ELIGIJUS LELIS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIA
4149 W. 63rd St.
Tel. (312) 735-7709
217 E. 127th St.
Lemont, IL 60439
Tel. (708) 257-2265
Pagal susitarimą

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. (708) 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
SEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 E. 127th St. — Lemont, IL 60439
Priklauso: Palos Community Hospital ir Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. (708) 257-2265

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (312) 767-7575
5700 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytjo adreso, gavus iš jo mokėstį, atlymima, iki kada yra užsimokejes.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIA
(Augliai numami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. (312) 434-5848 (veikia 24 val.)
Pirm. antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (312) 735-4477;
Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
5449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v.p. — 7 v.v., antr. 12:30-3 v.p.
treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p., penkt. ir šešt. 9 v.v. — 12 v.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 925-2670 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiskyrimas venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm. antr., penkt. 12:30 v.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Kean Ave., Justice, IL.
Tel. (312) 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. (312) 737-1168;
Rezid. (708) 385-4811

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 778-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. (312) 471-3300;
Rez. (708) 442-6297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Gerbkime žodį — leiskime jam pailsėti.

Anonimas

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, IL.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL.
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

JONAS V. PRUNSKIS, M.D.
Gydytojas ir chirurgas
Anestezijos ir skausmo gydymo specialistas
Sherman ligoninė, Elgin, IL
Tel. (708) 837-0005
Skambinti galima 24 val.

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAČIŲ LIGOS
4700 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453-2533
Tel. 708-636-3113

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 E. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0080
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 588-3166;
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6.
Šeštadieniais pagal susitarimą

DIRVOS SUKAKTYJE

Apie lietuviškos spaudos kelia jau ne kartą kalbėta ir rašyta. Bet tas kelias neužmirštas ir neištrinamas. Išeivijos lietuvių spauda buvo laisvesnė. Bet ji dar neturėjo pakankamai savo spauda besidominčių, savo spaudoje rašančių ir ją redaguojančių. Ir šiame krašte lietuvių spausdintas žodis nuėjo plačius ir ilgus kelius, kol vienas kitas laikraštis galėjo atsistoti ant savų kojų ir remtis skaitytojais ir geradariais.

Vienas iš tokių laikraščių, atidavusių lietuviškam gyvenimui ir lietuviams didelę dalį šiame krašte ir už jo ribų, yra „Dirva“, šiemet rudenį šventiantį savo deimantinį sukaktį — 75-rių metų gyvavimą. Clevelande įsikūrusi „Santauka“ nebuvo populiarus laikraštis ir nebuvo pakankamai to laiko žmonių reikalams redaguojamas.

Čia ir atsirado jo darbų tęsėja, tik jau geresnėmis sąlygomis ir geresnių redaktorių redaguojama „Dirva“. Nuo pat pradžios ji užėmė vidurinį kelią, kad nebūtų traukiama į šonus. Vėliau ji tapo grynai tautininkišku laikraščiu, bet nuosakiau savo rašiniams ir idėjoms, tautiniu priėmimu savųjų ir svetimųjų. Jo redaktorius Kazys S. Karpis, redagavęs kaip padėjėjas nuo 1917 m. ir kaip redaktorius 1918–1948 metais, buvo ne tik tolerantiškas su kitais savo tautiečiais, bet ir uoliai rūpinosi Lietuvos laisvės ir geresnės ateities reikalais.

Ilgametis redaktorius, nors ir turėdamas padėjėjų, laikraščiu davė savitą veidą, savas idėjas ir savo svarstymus, tinkamus nepriklausomai Lietuvai ir jai nepriklausomybės praradus. Jis buvo vienas iš pagrindinių organizatorių Lietuvos prezidento Antano Smetonos priėmimo ir jo lietuvių gyvenviečių lankyme. Tai padėjo jam pačiam geriau pažinti savo brolių ateivių gyvenimą, kartu padėjo ir pačiam laikraščiu daryti populiarenius net skirtingų pažiūrų žmonėms.

Laikraščio gyvybė svetimoje žemėje ir tarp svetimų žmonių gyvenančiuose skaitytojuose priklauso nuo jo prisitaikymo išskylančioms reikalavimams. Atvyko nauja banga naujų ateivių, pabėgėlių nuo bolševikų teroro. Jie jau norėjo daugiau pasisakyti už laisvę, už kankinamus Lietuvos žmones, už vežamus Sibiran ar metamus į kalėjimus.

K. Karpis suprato, kad tai naujas gyvenimas, nauji reikalai ir naujos sąlygos. Jis pasikvietė Vincą Rasteni, kurį 1951 m. jau pakeitė Baly Gaidžiūnas, „Dirvai“ davęs aiškesnę naujos aplinkybės kryptį, literatūrinę prasmę ir kalbė išmintimi. Jis norėjo, kad geriau suprastų nauji skaitytiniai, kurių atsirado gausus būrys.

Kaip kitų, taip ir „Dirvos“ redaktoriai keitėsi, palikdami savo idėjų, savo dvasios ir savo pasiaukojimo dalį. Bet laikraštis nesikeitė savo pagrindine kryptimi ir nesikeitė už Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės kovojęs.

„Dirva“ visuomet stovėjo su tais, kurie matė priešą okupante ir kurie nenorėjo pataikauti nei okupantui, nei jo pataikūnams, nors jie ir buvo savos tautos žmonės. Tas išdavių nekontingentas ir atviras prieš juos

pasisakymas, kai buvo reikalas ir proga, padarė šį laikraštį viena iš stipriųjų kovotojų už laisvę ir Lietuvos nepriklausomybę, prieš okupantą ir jo pataikūnus visuose kraštuose. Spaudos kovoje prieš okupantą ir už Lietuvą, prieš sistemos blogį ir už geresnę tautos ateitį pasisakė aiškiai, nepaisant, ar redaktorius buvo J. Čiurberkis, J. Palukaitis ar ilgametis V. Gedgaudas. Jis kartu su žmona ir dabar neša visą spaudos išeivijoje sunkumą, stengiasi nugalėti visas vidines ir išorines kliūtis.

Jis ir jo žmona Stefa susilaukia sukaikties, kurios negalėjo sulaukti kiti. Kitos tokios sukaikties nesulauks nė ateinančios kartos. Išeivijoje spaudos kelias yra dygliuotas, bet jis duoda redaktoriams ir artimiesiems bendradarbiams paguodos, kai jie jaučia, kad bent dalis savųjų eina kartu su jais. Ir „Dirva“ tikrai turi sekėjų, kurie džiaugiasi sukaiktimi ir spausdintu žodžiu svetimoje žemėje.

Spaudos žmonės gali tik džiaugtis, kai įvairiose lietuvių gyvenvietėse daromi minėjimai, aukojama, kad lietuviška spauda laikytųsi, šiuo atveju, kad jubilatė „Dirva“ galėtų dar ilgai skleisti tautinius spindulius niūrioje išeivijos aplinkoje. Gi kiekvieno svetimoje žemėje saviems žmonėms leidžiamas laikraščio gyvybės priklauso nuo gyvybių tu žmonių, kurie remia ir savo gyvenimu. Laikraštis: jo idėjos yra jiems lietuviškas gyvenimas ir jo paties gyvenimo dalis.

Jaunimas pamažu tolsta nuo lietuviškos spaudos, imant pačią jaunąją kartą. Vyresnieji pamažu skiriasi iš aktyviųjų ir dar galinčių skaityti tarpo. Spaudos žmonės turi žiūrėti ateitin, nors ji nėra labai šviesi.

Nėra labai šviesi jokio išeivijos laikraščio ateitis, jei neturėsime naujos ateivių bangos, kurie ieškos ne tik materialinių gėrybių, bet ir dvasinio, idealistinio, tautinio gyvenimo pagrindų, kurie sava kalba norės žinoti, kas darosi pasaulyje ir ypač lietuvių gyvenime.

Nors šiuo metu jau nuo 1952 m. „Dirvos“ leidėja yra Vilties bendrovė, bet tai negarantuoja nei sveikatos ar ilgo darbo galimumų redaktoriams, nei skaitytųjų ir rėmėjų prieauglio. Bet nieko neturi liūliuoti pesimistiškos mintys. Laikraščiu ir bendrai svetimai spaudai niekas taip negali pakenkti ir žalos padaryti, kaip rankų nuleidimas ir iš anksto likimui pasidavimas. Ryžtas reikalingas gyventi. Jis reikalingas ir spaudos puslapius užpildyti, — jo reikia išlaikyti tai tautos daliai, kuri gyvena svetimoje žemėje.

Nedaug laikraštų jau liko išeivijoje. Ir tu pačių dalis jau merdėja, jau kvepia paskutiniu kvapu. „Dirva“ dar nemerdėja, dar nekvepia paskutiniu kvapu. Ji dar reikalinga nepriklausomybės atkūrusiai tėvynei, reikalinga vesti kovai prieš nuolatinį priešą, dar ir dabar okupacijos replės mūsų brolius spaudžianti. Ji reikalinga ir tam likučiui prie savo tautos kamieno išlaikyti, nors tas likutis pamažu byra ir mažėja. „Dirva“ savo sukaiktyje tam ir ryžtasi.

Pr. Gr.

Visą, ką darome liečia vandenynas, tačiau teesame tik savo išminties pakrantėse.

Richard Wilbur

Tas žmogus yra sveikas, kuriam kasdien skauda kitoje vietoje.

Anonimas

AR MIRŠTANTIS PACIENTAS BUS ATGAIVINTAS

B. Jelcino planas gelbėti Rusiją

IGNAS MEDZIUKAS

Šiandien Sovietų Sąjunga yra dideliuose ekonominiuose sunkumuose ir padėtis vis eina blogyn. Ekonomistas S. Šatalin sako, kad 1990 metų biudžete numatytas 105 milijonų dolerių deficitas sieks 265 bil. dolerių. Jau keletą metų prez. M. Gorbačiovas skelbia pertvarką, norėdamas išbristi iš susidariusios padėties, bet ligi šiol vengė drąsesnio posūkio krašto ekonomijoje.

Ir štai į sceną išėjo Boris Jelcinas su savo 500 dienų rinkos ekonomijos programa. Pagal šį planą pataisyti sovietų ekonomiją, pereinant į laisvą rinką, reikia suvaržyti pinigų paleidimą į apyvartą, privatinės nuosavybės (fabrikų, namų, žemės) įvedimą, išleisti paskolas laktus (bonds), įsteigti akcijų biržą, sumažinti 75 proc. užsienio paramą, parduoti tarptautinėje rinkoje užsienio obligacijas, įskaitant ir Irako skolas. Manoma, kad tuo būdu būtų suteiktos didelės sumos užsienio valiutos, reikalingos importuojamoms prekėms apmokėti. Ši programa turėtų būti pradėta nuo šių metų spalio pradžios.

Šis pasiūlymas yra paskutinis mėginimas ir viltis išvengti ekonominės katastrofos, kuri sukeltų socialines sumaištis, nes žinoma, kad iš alkano pilvo kyla revoliucioniškos mintys. Iš tikrųjų, M. Gorbačiovas ir jo ministrai pirm. N. Ryzkovas buvo pralėmę žaibišką įvykių ir, Jelcino žodžiais, žmonių kantrybę baigiasi.

Kai kas tokią padėtį Sovietų Sąjungoje prilygina mirštančiam pacientui ir todėl klausia, ar stipri dozė vaistų, kuri numatyta plane, atgaivins mirtinai sergantį pacientą, o gal jau per vėlu?

Ar Jelcino planas pasiseks sėkmingai įvykdyti? Kai kurie ekonomistai mano, kad buvo per ilgai delsiama, nes gamybos produkcija per pirmąjį šių metų pusmetį nukrito 5–10 procentų. Per daug pinigų yra paleista į apyvartą, ir tai kenkia pasiūlų ir paklausų balansui. Kai žmonės turi per daug pinigų, jie perka viską, ką tik randa parduotuvėse, net nebūtinai jems tuo metu reikalingus daiktus, ir taip didina prekių trūkumą. Pirkejai, nerasdami reikalingų prekių jiems artimiausioje parduotuvėje, vis daugiau laiko turi praleisti už ieškodami net darbo valan-

domis. Streikai, darbo ginčai ir vartotojų viešas nepasitenkinimas yra veiksniai, dėl kurių negali būti stabilizuota produkcija.

Daugelį metų derlių nuimti i kolektyvines farmas buvo siunčiami pramonės darbininkai ir valstybės tarnautojai. Šiemet tokių talkininkų buvo jaučiamas didelis trūkumas. Nors Sovietų Sąjungoje šiemet buvo geras derlius, bet dėl darbo rankų stygiaus jo nepavyko laiku nuimti. Kai valdžia kreipėsi į miestiečius, kviesdama savanoriškai vykti i kolektyvinius ūkius talkininkauti nuimant derlių, atsiliepiamas buvo nepatenkinamas — nedaug kas ryžosi aukotis, nes sąlygos jau pasikeitusios. Kolektyviniuose ūkiuose gazolino trūkumas, tiksliau, jo netvarkingas pristatymas irgi sutrukdė laiku nuimti derlių, todėl šie metai bus žymiai blogesni, negu praėjusieji.

Esant grūdų trūkumui, o taip pat ir bulvių, reikės jų įsivežti iš užsienio, ypač iš JAV. Bet tam reikalinga valiuta, kurios irgi trūksta, nes už rublius nieko negausi. Tad Sovietų Sąjungai ateinančią žiemą gresia badas. Jau ir dabar Sovietų valdžia nepajėgia sumokėti užsienio firmoms už gautas prekes.

Maskvos miestas prieš trejus metus gaudavo 200 mil. dolerių iš centralinės valdžios pirkti importuotoms prekėms iš Vakarų, kai kurios iš jų būtinai reikalingos tvarkančiam miesto reikalui ir atliekančiam socialinius patarnavimus. Šiemet buvo pranešta, kad sostinė valiutos negaus. Dabar miesto taryba suka galvas, ieškodama šaltinių, bet labai abejotina, ar jiems pavyks sukelti reikalingas sumas.

Kai Jelcinas paskelbė Rusijos Federacijos respublikos suverenumą, jis privertė Kremlių apsvaistinti santykius su kitomis respublikomis, ypač tai padėjo Pabaltijo respublikoms. Leningrado meras Anatolij Subtiakov sako, jog, nežiūrint, kokį nepriklausomybės laipsnį Pabaltijo respublikos pasiekė, mes esame pasiryžę palaikyti glaudžius ekonominius ryšius. Artimoje ateityje numatoma sudaryti bendrą Pabaltijo rinką. Į ją pirmiausia įeis Estija, Latvija ir Lietuva. Prie jų iš pradžių prisijungs Leningradas, vėliau

galės įeiti Kaliningradas, Skandinavijos kraštai, Lenkija, Vokietija. Galbūt bus galima atgaivinti didžiųjų Šiaurės Europos miestų Hanzas sąjungą.

A. Subičio nuomone, be Vakarų pagalbos Sovietų Sąjunga negalės apeiti. Bet svarbu, kad pagalba nepatektų i biurokratų kišenes, nes tuo tik būtų sustiprintas komunistų partijos monopolis. Finansinė pagalba turėtų būti teikiama tik atitinkamoms institucijoms ir tik specialioms projektams.

Sovietų Sąjungoje vykstanti ekonominė krizė žymiai sumažins paramą komunizmo ekspansijai užsienyje. Ypač tai pajus Kubos Fidelis Castro, nes Sovietų atstovas jau pranešė Kubai apie paramos sumažinimą, pradedant mainų prekyba, baigiant Kubos prekių subsidijavimu ir jos skolų žemais procentais finansavimu. Sovietų min. pirmininko pavaduotojas L. Abalkin, lankydamasis Kuboje, sakė, kad skola Sovietų Sąjungai turės būti grąžinama doleriais. Ligi šiol Sovietų Sąjunga labai dosniai Kubai pristatydavo naftą, kurios perteklių ji parduodavo pasaulinėms kainoms kitiems kraštams ir iš tokios prekybos nemažai pelnydavo. Dabar to pasekmė Kuboje sumažinamas benzino ir elektros energijos sunaudojimas. Žemės ūkyje vėl teks grįžti atgal: vietoj mašinų jau imama kinkyti arkliai ir buivolai. Kubiečiai jau turi susiversti diržus, nes gerasis sovietinis dėdė žada paramą žymiai apkarpyti. Mėsa, žuvis, konservai, sausainiai ir daugelis kitų prekių parduodamos tik su kortelėmis.

Kai ir kitos sovietinės respublikos Rusijos pavyzdžiu ėmė skelbti savo suverenumą, pareiškėdamos, kad jų įstatymai turi pirmenybę prieš sąjunginius, jas pasekė ir kai kurios autonominės sritys. Bet pastebėta, kad tokiu būdu senieji pareigūnai nori išvengti radikalių reformų, paliekant kiek galima senąją biurokratinę tvarką, apsaugojančią jų turimas kedes ir privilegijas. Tačiau pereinanasis laikotarpis, atskiriant funkcijas Sąjungos ir respublikų, žengiant i ekonomiją, yra labai sudėtingas ir sunkus.

Kokios Vakarų pagalbos galėtų tikėtis persitvarkančioji Sovietų Sąjunga? Kai žurnalistas apklausinėjo įvairių fesijų asmenis, daugumos nuomone, duoti daugiau paskolų ar pagalbos pereinamuoju laiko-

didelė problema: keliaiviai, sumokėję pinigus už kelionę, pasirodė už keleto savaitių sėsti i lėktuvą, o čia jau lėktuvo nėra. Tačiau jiems pasisekė gauti Independent Airlines iš JAV. Kelios dienos prieš kelionės pradžią agentūra laišku pranešė visiems keliaivams apie kitos bendrovės lėktuvo suradimą bei pakeitimą. Kelieiviai nebuvome patenkinti ir kažkaip nepasitikėjom, ar bus saugu kelionė su nežinomomis kompanijomis lėktuvu. Tačiau pasirodė ir lėktuvas ir jo personalas buvo be priekaištų geras.

Keletą dienų prieš kelionės pradžią kurjeris atvežė didelį paketą, kuriame buvo kelionės krepšys, didelė papkė su kiekvienos dienos kelionės maršrutu ir visa papildoma informacija. Kelionės bilietai, pasai ir vizos buvo įteiktos jau atvykus i Toronto aerouostą.

Kelionė prasidėjo šeštadienio rytą, spalio mėn. pabaigoje, kai gan ankstyvą rytmetį pradėjom rinktis i aerouostą. Pradžioje dar nedaug keleivių matėsi, kurie aiškiai skyrėsi nuo kitų nešini su rudaais perptiniais krepšiais. Iš Hamiltono atvykau autobusu pora valandų anksčiau, tai krepšius pasidėjęs šalia sedžiū ant suolo ir žvalgaus, ar nepamatytiu savąj kamba-rio draugą su kuriuo kelionių agentūra suporavo. Aplink renkasi vis daugiau šios kelionės dalyvių, bet visi man nepažįstami. Netoliese atsisėda senyvas storusis iš Toronto priemiesčio, bet ne man paskirtas. Prie kito suolo atsisėdęs senukas su krepšiais išsiėmė varto popierius ir sklaisto čekių knygute. Taip kiekvienas užsiėmęs su savo problemom ir būsima kelione. Pristatė kelionės vadovai, kurie išdalina pasus ir lėktuvo bilietus. Aš vis sukinėdamasis tarp susirinkusių žvalgaus i prisegtas prie krūtinės korteleis ieškodamas savojo kampanijono, bet vis dar nepastebiu. Prie manęs prieina viena moteris i klausia: — Ar

Rimties valandėlė

ATSIZADĖJIMAS DĖL DANGAUS KARALYSTĖS

Taigi tas, kuris rengiasi i karą tiek apsinamąjį, tiek i puolamąjį, turi gerai apskaičiuoti ne tik savo, bet ir priešą jėgas. Tad ir čia tas pats principas: apskaičiuoti priemones, kuriomis norima siekti tikslo. Juk aišku, kad su dešimt tūkstančių kareivių stoti i kovą su priešu, kuris turi dvidešimt tūkstančių, yra nesamone. Jei tad turima reikalo su daug galingesniu priešu, o jis rengiasi pulti, tada belieka siųsti pasiuntinius ir derėtis dėl taikos. O toji taika pasiekama dideliais nuostoliais, nes anas galingesnis karalius padiktuoja, kaip nugalėtojas, sunkias sąlygas, kartais iki visiško pasidavimo stipresniajam.

Palyginimo užbaiga ir išvada atrodo sunkiai derinama su pačiu palyginimu: „Taip pat kiekvienas iš jūsų, kuris neatsizada visos savo nuosavybės, negali būti mano mokiny“ (Lk. 14, 33). Tai būtina sąlyga tapti Kristaus mokiniu. Kas tokių sąlygų neturi, negali ne tikslu — būti Jėzaus mokiniu — pasiekti. Panašiai, kaip tas bokšto statytojas arba karan besirengias karalius: jei nėra sąlygų bokštui užbaigti, nei nėra jėgos su priešu kovoti, turi atsisakyti tiek bokšto statymo, tiek karo vedimo. Dideliu tikslu pasiekti yra reikalingos ir didelės priemonės. Pasiekti tikslą — Jėzaus sekimą, reikia visko išsizuoti. Tai yra būtina sąlyga. Ji atrodo labai sunki,

tarpiu būtų netikslu. Pinigai patektų tikriausiai ne ten, kam jie skiriami. Senoji sistema prieis prie bankroto, o naujoji dar tik užuomazgoje. Jeigu Vakarai, i tai neatsižvelgdami, duotu paskolas dabar, tai jomis pasinaudotų, pinigus išieškodami ir išsivaistydami auktesnėse pakopose esantieji biurokratai, o po jų ateinančioms ir kuriantiems naują rinkos sistemą tektų tik skolas gražinti. Taigi šiuo metu dar nėra sąlygų užsienio investicijoms. Bet visi buvo nuomonės, kad šiuo metu reikalinga techninė pagalba, kaip perorganizuoti institucijas, vykdančias naujos rinkos ekonomijos funkcijas. Šiuo metu Jelcino planas yra vienintelė viltis Rusijoj ir galbūt visoje Sovietų Sąjungoje. Jeigu jis nepavyktų, tai pasekmės galėtų būti labai skaudžios ir ilgai nepataisomos.

Atsisakymas to, kas žmogui yra brangiausio tam, kad laimėtų amžinąjį gyvenimą, gali būti dvejojimas: galima visko atsiszadėti arba de facto (faktinai, pažodžiui), arba tik atpa-laiduoti savo širdį; kitaip tariant, tai bus tik išvėdinis atsisakymas. Pirmasis yra reikalingas tada, kai žemiškosios vertybės yra kliūtis amžinajam gyvenimui.

J. V.

neatsimėni, kad prieš dvejus metus kartu keliavom su Lawson kompanija? Išpuėtis akis žvelgiu tikrai ta pati moteriškė. Atsiliepiu: — Tikrai būčiau neatpažinęs šitoje kamšalynėje, jeigu būtum neužkalbinus.

— Dar yra trys kiti keliaiviai, kurie tada važiuovom kartu, — dar ji priduria. Vėliau pasisveikinau su jais, tai latvaitė Velma iš London ir vedusi pora i Toronto. Taigi esame 5 asmenys iš buvusios kelionės, atseit jau pažįstami.

Kelionė prasideda

Pagaliau atidavę lagaminus renkamės i lėktuvo laukiamąjį, kur mūsų būrys iš 124 žmonių sueina. Vis žvalgausi, kur manasis kompanijonas. Niekas keleivių nesupažindina, tad reikia pačiam susisiekti. Pasirodo, ir manęs ieško; girdžiu tarp būrio sustojusių kalbant, kad irgi neranda savo kompanijono. Pristatė mątau, kad tai tas senukas, kuris sėdėdamas ant suolo sklaidė čekius. Pasisveikinam, pakratydami rankas. Tai lieknas asketiškai atrodantis 81 m. amžiaus Garfieldas. Labai sveikai atrodė ir pilnas energijos. Pažiūrėjęs, neduotom daugiau 70 metų.

Dabar šios kelionės keleivių būryje nesimato nė vieno jaunesnio žmogaus, atrodo visi pensininkai ir gerokai pažengusio amžiaus. Matosi pora moterų, kurios stumiamos vežimėliuose. Pasirodo, jei žmonės linke keliauti nebijo ilgos kelionės ir jo vargo, tai net su vežimėliu rizikuoja leistis. Vėliau jau kelionėje ne viskas taip gerai klostėsi, ypač tiems storiams, kurie sunkiai galėjo vaikščioti ir pernešti karštį. Bet dabar visi geroje nuotaikoje ir pilni optimizmo.

(Bus daugiau)

HORIZONTALAI

BRIDGEPORTO AIDAI

Laimingi Chicago ir apylinkių lietuviai, beveik kiekvieno rudens, žiemos ir pavasario laikotarpio savaitgalį turėdami progos lankytis įvairiuose lietuviškuose renginiuose: vakaronėse, svečių iš Lietuvos bei savųjų koncertuose, minėjimuose, akademijose. Kituose lietuvių telkiniuose, išskyrus Torontą ir gal St. Petersburgą, gyvena tautiečiai tais malonumais pasinaudoti rečiau progų turi.

Rugsėjo 30 d. Chicagoje buvo du pasirinkimai: Marquette Parko liet. parapijos salėje pasiklausyti neseniai tėvų žemę aplankiusių tos parapijos klebono kun. J. Kuzinsko ir Balfo pirminkės M. Rudišienės pranešimų apie Lietuvą arba nuvažiuoti į Balzeko muziejų, kur Lietuvos muzikos veteranės sol. I. Motekaitienės šeimos atžalynas atliko recitalą. Mūsų su žmona pasirinkom antrąjį renginį, nes čia tarsi turėjo atsiliepti gerai mums pažįstamos seniausios Chicago lietuvių kolonijos — Bridgeporto aidai.

Vilniaus operos solistė Izabelė Motekaitienė po V. Vokietijos, kur ji ir viena, ir su kolegomis Ale Kalvaityte, Stasiu Baranasku bei Ipolitu Nauragium, apkelio ne tik daugumą stovyklų V. Vokietijoje, bet taip pat su pasisekimu koncertavo D. Britanijoje grynai anglų publikai, emigravusi į Ameriką visą laiką su šeima iki mirties išgyveno Bridgeporte. Čia puikiais lietuvišiais užaugo ir du Motekaičių sūnūs: muzikas Manigirdas ir chemikas Arūnas. O ši recitalą kaip tik ir atliko Arūno dukra — lyrinis sopranas Milda Motekaitytė, vieną kitą dainą smuiku palydint jos broliai Kaziu Motekaičiai. Recitalio centrinė figūra buvo jau žinomas pianistas Manigirdas.

Mus nustebino, kad į jaunos solistės ir igudusio pianisto recitalą gan jaukioje gerai išreklamuoto Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje susirinko iki šimto muzikos mylėtojų. Pati salė, ypač tiems, kuriems pirmą kartą joje teko būti, padvelkia savotiškai įdomia bei akademiška atmosfera: vidury pianas ir programos atlikėjų vieta, o iš keturių pusių sustatytos kėdės ir čia sėdi publika. Popietę atidarė akt. N. Martinaitytė, šių kultūrinių popietių koordinatore. Už įėjimą užsimokėjo po 10 dol. turėjo progos išklausti dviejų valandų programą, palinkėti gražios ateities pradedančiai reikšties jauni solistei, pasidžiaugti profesionalo pianisto Manigirdo Motekaičio skambinimu, o po recitalo prie užkandžių ir vyno pasidalinti šios Motekaičių giminės muzikinės šventės išpuoliais.

ŠIRDIS VIENA, ILGESIO PILNA

Kitą sekmadienį, spalio 7 d., vėl rinkomės Mišioms į jėzuitų koplyčią. Šį kartą drauge su buvusiais Eichstaetio gimnazijos V. Vokietijoje abiturientais bei tą gimnaziją lankiusiais, suvažiavusiais į Chicago paminėti 45 metų sukaktį, kai Eichstaetio gimnazija buvo įkurta. Ji gyvavo iki 1949 m. rudens, išleisdama gyveniman keturias laidas su 122 abiturientais.

Idomu pastebėti, kad Eichstaetio gimnazijoje, kuriai pradžioje vadovavo Petras Balčiūnas, o vėliau Stasys Rudys, abu žinomi pedagogai, yra mokytojavę dabartinio Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio tėvas arch. Vytautas Žemkalnis, PLB pirminkas kalbininkas St. Barzdukas, istorikas V. Liulevičius ir kiti žinomi vardai. Gimnaziją baigusiu tarpe yra Vilniaus universiteto garbės dr. Valdas Adamkus, vėžio tyrinėjimuose pasizymėjęs dr. Vaidevutis Vaitkevičius, dr. Zigmas Brinkis, buv. III Lietuvos Respublikos prezidento dr. K. Griniaus sūnus a.a. Liūtas Grinius, Vyt. Landsbergio brolis Gabrielius Žemkalnis, buv. PLB pirminkas Vytautas Kamantas, buvęs Kanados stalo teniso senjorų čempionas Jonas Nešukaitis ir kiti. Šalia kitų vėliau iškilusių vardų, Eichstaetio gimnazijoje mokėsi ir dabartinis Kauno VD universiteto rektorius prof. A. Avižienis.

Susirinkę į jėzuitų koplyčią buvę eichstaetiškiai su antromis pusėmis (vyrais bei žmonomis) tikėjosi ir laukė, kad prie altoriaus Mišių laikyti ir pamokslą pasakyti išeis kuris nors iš penkių tą gimnaziją baigusiu ar lankiusiu ir vėliau į kunigus išventintų dvasininkų. Belaukdam koplyčioje daugelis tarp savęs tyliai šnekojosi spėliodami, kuris kunigas išeis iš zakristijos ir ar jis bus galima po 45 m. atpažinti. Kiti dalinosi vakarykščiais gražiais praėjusio suvažiavimo išpuoliais, kur, parafrazuojant J. Aisčio žodžius, „mūsų gretos bus prarėtės ir pasikeitė mūsų veidai...“ Draugų mylėsim visi, kaip vienas, nes širdis viena, ilgesio pilna, skausmo kupina, pasiliks viena...“ Tačiau, kaip atrodo, to susirinkusių inteligentų draugiškio ir kartu kiek nostalgiko šnabždesio negalėjo pernešti vienas pašis vyriausios kartos jėzuitas. Jis atėjęs į koplyčios priekį visus perspėjo, net piktokai, kad Mišias susirinkę geriau kalbėtų rožinį, kaip dera spalio mėnesi, o ne tarp savęs šnekučiuotųsi, suvažiavę iš įvairių JAV bei Kanados miestų. Iš šono atrodė, kad ši garbingo jėzuitų ordino nario pastaba buvo ne vietoje ir ne laiku.

Mišių laikyti ir pamokslą pasakyti taip pat išėjo ne kuris nors iš buvusių eichstaetiškų kunigų, nes iš jų nė vienas suvažiavime nepasirodė, bet vienas vietinis žemaitis jėzuitas, ne iš žinomų oratorių, kaip J. Vaišnys, A. Saulaitis ar A. Tamošaitis, tarpo. Ir liūdniausia buvo, kad per Mišias išpuilingai giedant solistams Margaritai ir Vaciu Momkam, žemaitiuojančio jėzuito pasakymo pamokslą turinį sunku buvo suprasti, o toliau sėdintiems ju net nesigirdėjo. Tačiau su giliu susikaupimu visi išklause mirusių mokytojų ir mokinių pavardes, kurias aukojimo maldų metu prie altoriaus išpuilingai perskaitė Mišių lektorai. Per tuos 45 metus mirė 14 Eichstaetio gimnazijoje dirbusių mokytojų, pradedant Stasiu Barzduku, Vincentu Liulevičium ir baigiant Jurgiu Radvilavičium-Radvilū, ir buvę 28 tos gimnazijos mokiniai. O kad į šias Mišias buvo susirinkusi ne šiaip sau palaida grupė, o neblogi katalikai, liudija ir tai, kad didesnė dalis Mišiose dalyvavusių priėmė komunią.

Šį komentarą parašiau, norėdamas atkreipti skaitytojų ir ypač lietuvių jėzuitų vadovybės dėmesį į puikiai pavykusio suvažiavimo kiek tamsesnę dėmę. Patį suvažiavimą „Drauge“ nuosekliai aprašys (ar jau aprašė) gabus plunksnos bičiulis Juozas Končius.

Daugelio gyvenimuose matyti, kad jų kančios savotiškai juos patenkina, nes jie jose patogiausiai jaučiasi. Jie savo gyvenimus paverčia gyvu pragaru, bet pažįstamu. Ram Dass

Baltų Laisvės lygos delegacija lanko kongresmaną Henry Waxman, atstovaujantį 24-tam Californijos kongresniam distrikui; iš kairės — Janna Rukšienė, Violė Arbaite, Virginia Gunderson, kongresmanas, delegacijos pirm. Angelė Nelsienė ir Ted Liliensteins.

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

SUSITIKIMAS SU KONGRESMANU HENRY WAXMAN

Baltų Laisvės lygos iniciatyva baltiečių delegacija iš Californijos 24 kongresinio distrikto ilgesniam pokalbiui susitiko su savo kongresmanu Henry Waxman. Waxman distrikte yra lietuvių Šv. Kazimiero parapija ir gyvena nemažai lietuvių. Pats Waxman yra vienas įtakingiausių Californijos demokratų politikas, o Washington — sveikatos ir gamtos apsaugos pakomisės pirminkas. Delegaciją sudarė Violė Arbaite, Virginia Gunderson, Ted Liliensteins, Janna Rukšienė ir delegacijos pirminkė Angelė Nelsienė.

Delegacija aptarė su kongresmanu Waxman bendrąją JAV politiką Pabaltijo valstybių atžvilgiu ir išskėlė kai kuriuos specifinius klausimus, prašydama jo paramos.

Diskutuojant bendrąją JAV politiką, Angelė Nelsienė išdėstė esamą situaciją Lietuvoje: nepriklausomybės atstatymo deklaracija, okupacijos sąlygose parlamentinės valdžios struktūros demokratinių kelių kūrimas, ekonominė blokada ir jos padariniai. Nežiūrint Maskvos brutalumo, kartais naudojant net karinę jėgą, lietuvių tauta nepalūžta ir daro pažangą demokratines valdžios struktūras kūrime ir laisvos ekonomijos organizavime. Lietuvių tauta laukia veiksmingesnės JAV-ių paramos, o ne vien tik okupacijos nepripažinimo pakartojimų.

Kongresmanas Waxman pareiškė, kad komunizmui griūvant, JAV-ės ir toliau gina tautų laisvą apsisprendimo ir nepriklausomybės principus, nors įvykių kaitos už Amerikos ribų nėra lengva lemti. Jis pats asmeniškai neturįs jokių sunkumų remti Baltijos valstybių nepriklausomybės sieki.

Kalbant konkrečiais klausimais, delegacijos pirminkė, papildant kitoms nariams, paaiškino ekonominės blokados nehumaniskumą Lietuvoje ir prašė kongresmaną remti Atstovų rūmams pateiktą humanitarinės pagalbos įstatymą. Jis pažadėjo HR5262 įstatymo projektą pasirašyti, o taip pat pranešė, kad jau pasirašęs HR313 dėl teisės užsienio žurnalistams atvykti į Lietuvą. Diskutuojant prekybinių lengvatų Sovietų Sąjungai suteikimo klausimą, kongresmanas reiškė įsitikinimą, kad

tokios lengvatų nebūs suteiktos tol, kol Sovietų Sąjunga patenkinamai neišspręs žydų emigracijos ir Lietuvos klausimus.

Kongresmanas Waxman gerai susipažinęs su SEED 2 sumomis, skirtomis Rytų Europos valstybėse demokratijai įtvirtinti, ir pažadėjo pažiūrėti ar į valstybių sąrašą būtų galima įrašyti ir Pabaltijo valstybes. Jis taip pat entuziastiškai pritarė pasiūlytai idėjai pakviesti prez. Vytautą Landsbergį kalbėti jungtinėje JAV Senato-Atstovų rūmų sesijoje.

Delegacijos pirminkė padarė sugestiją, kad JAV kongresas pasiųstų Lietuvon misiją, kuri prižiūrėtų humanitarinės pagalbos paskirstymą ir demokratinio proceso pažangą Lietuvoje. Tokia misija JAV-ės buvo pasiuntusi Lietuvon 1919 metais, kada Lietuvos nepriklausomybės dar nebuvo pripažinusi. Jis tokios misijos idėjai iš principo pritarė ir pažadėjo paremti, jei tokia akcija būtų pradėta Kongrese.

Iš savo pusės kongresmanas

J. K.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Lemont, IL

IR VĖL DERLIAUS ŠVENTĖ

Saulė apsuks dar vieną ratą. Vėl gintaro atspalviais tvaska klevai, ilgesingą giesmę traukia mus paliekantys paukščiai, šurpso vorantikliai užklotos raizienos. Ruduo. Derliaus metas. Metas aptarti, ką esame nuveikę — susitikti, pasikalbėti, atšvesti.

Jau antrus metus į linksma Derliaus šventę sukvietė žmonės Lietuvių centras. Ir beveik metas jai ruošėti šventės organizatoriai Baniutė ir Romas Kronai: paruošė skelbimus, išsiuntinę laimėjimų bilietus, pakvietė „Gintaro“ orkestrą, sutelkė žmonių maistui gaminti, salėi papuošti, tvarkai palaikyti. Ir kaip paprastai, jei kokį renginį ruošia Kronai, viskas vyko sklandžiai, ramiai, be jokių nesusipratimų. Surtartina prieš šventę dirbo darbščių moterų būrys, vadovaujamas Baniutės. Kimšo ir kepė vištas ir vėdarus, kugelį, virė spurgas, dešras ir kopūstus, Vitalis Umbrasas tarkavo bulves, Modesta Umbrasienė puošė stalus rudeninėmis puokštelėmis. Maironio liuanistinės mokyklos mokytojai ir tėveliai paruošė sporto salę vaikų žaidimams.

Nuo vaikų ir prasidėjo Derliaus šventė. Linksmai žaidimai, laimėjimai, išradingas klounas. Išdažyti visomis rudenio spalvomis vaikai kratė ir kratė tėvelių kišenes, kol ten dar buvo užsilikęs koks „kvoteris“, ir vėl skubėjo žemyn, kad prateštų linksmybės... O ir tėveliams tie „kvoteriai“ buvo ne mažiau reikalingi. Juk kaip sutikęs pažįstamą nepasuksi prie baro, kur smagiai sukosi „šinkoriai“ Liudas Kirkus ir Aleksas Karaliūnas? O šie, neblogą pilną centrui nujausdami, plačiai šypsojosi, kvietė artiau, tačiau pylė kiekvieną lašą skaičiuodami. (O kaip kitaip, ne savo — centro!) Tačiau lašas po lašo... kaip ir tą akmenį pratešė mūsų lietuviškąjį santūrumą. Sukle-go suskambo visi pašaliai — juokas, kalbos, vis sparciau nkyko dešros, kopūstai, vėdarai ir kitos gėrybės.

Žmonės, iš pradžių tvarkingai sėdėję prie paskirtų stalų, paskui susimaišė, kaip kas norėjo. „Gintaras“ užgrojo pačiu laiku. Ant šokių salės grindų vos tilpo visos poros. Po to buvo paskelbti laimėjimai. Šios Derliaus šventės laimingieji buvo Ferdinandas Kaunas, A. Laučis, M. Mažeika, S. Ališius, A. Rauchas. Nuosirdūs sveikinimai!

Po to vėl šokiai, šokiai, šokiai, kartkartėmis nutraukiami pasivaikščiojimų prie baro ar dosnių šeiminių. Kai vyresni pavargę, juos pakeitė jaunimas, kuris trypė iki vidurnakčio...

O į vakaro pabaigą visi susibūrė aplink Algį Trinkūną, kuris sėdėjo prie akordeono. Ir linksmybė prasidėjo vėl nuo pradžių. Iš pradžių skambėjo lietuviškos, skautiškos, vėliau net ir čigoniškos dainos... Paskutinieji svečiai išvažiavo prieš pat pirmuosius gaidžius. Sotūs, šiek tiek įkaušę, prisiošę, prisidainavę, pasikalbėję

su seniai ir neseniai matytais draugais bei pažįstamais, žodžiu, linksmai ir laimingi.

Ir kitais metais ruošiamės rengti Derliaus šventę, pasakė Romas Kronas. Jis jau tapo centro tradicija. Žmonėms patinka šis renginys. Gal todėl, kad ateiti su visa šeima, ir visiems, tiek vaikams, tiek suaugusiems, yra kuo užsimti, gal todėl kad šiai šventei nereikia ypatingai puošti, kitus gal traukia skanus lietuviškas maistas, linksma „Gintaro“ muzika... Svečių netrūksta. Na, o dar šiais metais visus kviečiu atvykti į naudotų daiktų parduotuvę „Astra“ atidarymą, kuri planuojame lapkričio 2 dieną. „Astra“ veiks lapkričio 2-4 ir 9-11 dienomis. Parduotuvė bus atidaryta kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį nuo 9 iki 3 valandos. Jei kas turite nebeuždomų rūbų, namų apyvokos reikmenų, baldų, labai prašytume paaukoti centrui.

Angelė Kavakienė

Lietuvių žurnalistų sąjungos atstovas Bronius Juodelis įteikia jaunai žurnalistei Rita Likanderytei žymeni pernai jai skirtos LŽS premijos per Akademino Skautų sąjūdžio metinę šventę š.m. spalio 13 d.

REMKIME TAUTOS FONDA

ir padėkime ok. Lietuvai kovoje už jos teises.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI finansuoja Lietuvos laisvinimo darbus, ELTA biuletenių įvairiomis kalbomis leidimą bei Europoje informacijos įstaigų ir radio bangomis sklaidžiamas žinias, kurios neleidžia pasauliui užmiršti apie tikrą padėtį Lietuvoje ir jos brutaliają okupaciją.

Prisiminkime LIETUVOS LAISVĖS IŽDA pagerbdami artimuosius, įamžindami ju atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Aukos, dovanos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių. IRS Cert. No. 51-0172223.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69TH STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30 — 9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Noltan Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel-FAX tas pats

Red. Rita Likanderytė, 6556 S. Talman, Chicago, IL 60629. Tel. 312-737-9057.

TUSKENIO PRANEŠIMAS APIE LIETUVĄ

Ištrauka iš pranešimo, kuris buvo padarytas per Filisterių Skautų sąjungos vakarinę Baltijos restoraną 1990 m. rugsėjo mėn. 21 d.

Darbas Lietuvoje

1989 m. vasarą buvau nuvykęs į lituanistikos kursus Vilniaus universitete ir ta proga dar viešėjau Lietuvoje keletą savaičių prieš ir porą savaičių po kursų. Ten būdamas, buvau užėjęs į Sąjūdžio būstinę, į Sąjūdžio Informacijos Agentūrą Vilniuje. Buvau pasiryžęs pasiūlyti savo paslaugas, jeigu bus būtų reikalingos, ypač, kadangi Chicagoje nemažai dirbau, versdamas kai kuriuos tekstus iš lietuvių į anglų kalbą. Tad užėjau ir pasiūliau ir jie maloniai mano pasiūlymą priėmė!

Jau tada žinojau, kad rudenį grįšiu į Lietuvą su Antru Kaimu gastroliams, tad numaciau po to pasilikti bent keletai mėnesių padirbėti Sąjūdžio Informacijos Agentūroje kiek būsiu reikalingas. Lapkričio mėnisi, po trijų savaičių labai sėkmingu gastroliu su Antru Kaimu, pradėjau dirbti Sąjūdžio Informacijos Agentūroje. Užėdavau ten kasdien. Kai kada reikėdavo išversti žinias, kurios buvo persiųniamos į Maskvos žinių agentūras.

Pirmas rimtesnis darbas atsirado gruodžio mėnisi, Lietuvos Komunistų Partijos suvažiavimo metu, kai Lietuvos komunistų partija atsiskyrė nuo Maskvos. Į tą suvažiavimą atvyko apie 50 užsienio žurnalistų. Tai buvo iki tol didžiausias skaičius užsienio žurnalistų vienu kartu esančių Lietuvoje — daugiau net negu Sąjūdžio suvažiavime. Čia pirmą kartą man teko tiesioginiai dirbti su užsieniečiais. Ta proga teko man susitikti su Brazausku, kai vienas žurnalistas turėjo su juo interviu. Dar tuo laiku interviu su Brazausku buvo sunkiai gaunamas, tačiau po kurio laiko nebebuvo taip sunku.

LKP suvažiavimo pasekmėje, sausio mėn. pradžioje, Gorbaciovas atvyko į Lietuvą. To vizito metu atrodė, kad visas žurnalistinis pasaulis suvažiavo į Lietuvą — kokie 200 žurnalistų iš visų pasaulio kampų. Gorbaciovo vizito metu, užsieniečiai lietuviai, t.y. mes amerikiečiai ir kanadiečiai, kurie tuo metu buvom Lietuvoje, buvom labai reikalingi kaip vertėjai tiems žurnalistams. Aš sakysiu, kad Gorbaciovo vizito metu lietuviai pasiekė šokią tokią viršūnę „public relations“ srityje. Užsienio žurnalistai laikė tą Gorbaciovo vizitą lietuvių pergale, nes Gorbaciovo visi argumentai ten dirbo labai silpnai. Visi žurnalistai buvo mūsų pusėje. Vienu metu šalia manęs buvo žurnalistas ir pasimašė Gorbaciovas. Jis rusiškai aiškino, kitas žmogus man vertė į lietuvių, o aš tam žurnalistui kalbėjau angliškai.

Vėliau, jau liepos mėnisi, buvo pietūs su sen. Gary Hart, Prunskiene ir Brazausku. Bra-

zauskas aiškino, kad tik to vizito gale Gorbaciovas galų gale suprato ir buvo įsitikinęs, kad lietuviai tikrai nori žengti tokį žingsnį.

Tuoju po Gorbaciovo vizito kilo idėja Lietuvoje steigti laikraštį anglų kalba. Tai buvo „Gimtojo krašto“ redaktoriaus Algimanto Čekuolio ir laikraščio „Saglašija“ (rusų kalba laikraštis prie Atgimimo) redaktorės Liubos Čornayos idėja. Tie du redaktoriai ir tapo leidėjai laikraščio *The Lithuanian Review*. Vyriausia redaktore jie pasikvietė Karlą Gruodytę, kanadietę, ir mane ir Darių Čiuplinską redaktoriais. Mes ir buvome to laikraščio branduolys.

Mums mokėjo nebologą algą — 500 rublių per mėnesį — Lietuvoje tai visai nebologai.

Kokią savaitę po kovo 11 d., Romo Sakadolskio ir Gabijos Petrauskienės iniciatyva, prie Aukščiausiosios Tarybos buvo įsteigtas informacinis biuras. Jie matė reikalingą įsteigti tokią įstaigą, kuri galėtų anglų kalba teikti informaciją užsienio žurnalistams, nes tuo metu buvo visiškai tyla. Mums atrodė, kad tuoj po kovo 11 d. niekas

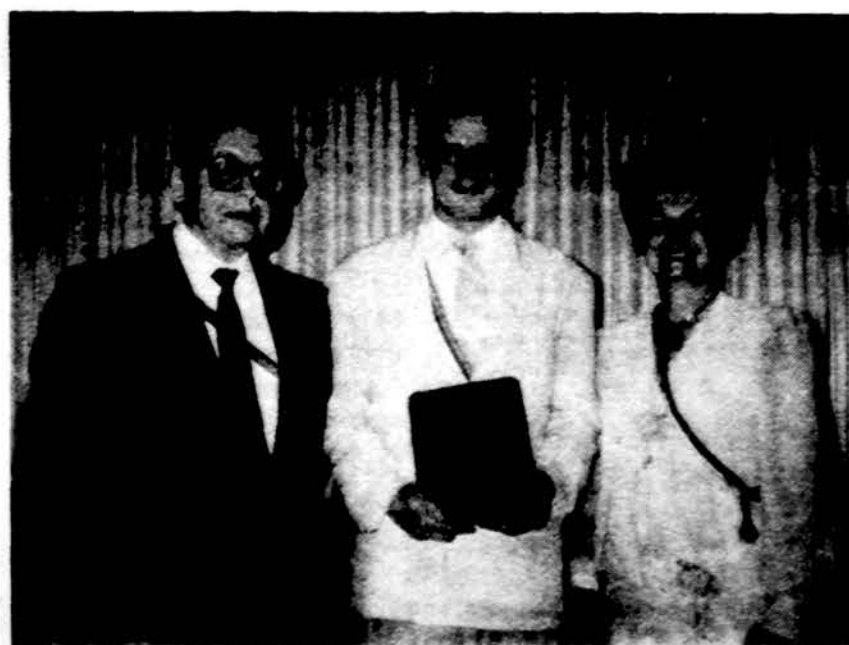
pareikalavimas Lietuvoje. Aš Landsbergio sekretariate dirbau iki išvažiavimo. Aš iš Lietuvos išvažiavau liepos 31 d., į Ameriką grįžau rugpjūčio 20 d.

Apie įvykius, man esant Lietuvoje

Rinkimai. Gorbaciovo vizitą jau paminėjau. Vasario 24 d. vyko rinkimai į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą. Tai irgi buvo labai reikšmingas, lemtingas įvykis Lietuvoje. Tai buvo Sąjūdžio kova prieš partiją. Sąjūdis laimėjo triuškinančią pergalę ir atrodė, kad Lietuvoje niekas tokios pergalės nesitikėjo. Pats Sąjūdis rinkimams nelabai planingai ruošėsi. O Lietuvos komunistų partija, po atsisakymo nuo Maskvos, buvo gana populiari — Brazauskas buvo ypač populiarus.

Rinkimuose komunistų partijos vadovai Brazauskas, Beriozovas, Paleckis, Glaveckas laimėjo, bet žemesnio rango partiniai smarkiai pralaimėjo. O Sąjūdis pasiekė ypatingai didelę pergalę — beveik visi Sąjūdžio kandidatai laimėjo, net ir nelabai žinomi žmonės, ir ypač Kaune sąjūdininkas laimėjo.

Nepriklausomybės paskelbimas. Tuoj po tos pergalės kilo mintis paskelbti nepri-

Fil. Edis Tuskenis, 13-tosios Vydūno Fondo premijos laureatas, su premijos įteikėjais Vydūno Fondo pirm. fil. Vytautu Mikūnu ir fil. Jūrate Variakojene.

daug apie Lietuvą neraišė. O pačią kovą 11 d. Vilniuje nebuvo labai daug žurnalistų. Mes tikėjome daugiau. Tik tada, po kovo 11 d. tas demesys pradėjo augti, o už poros dienų, pradėjo skambinti visas pasaulis. Vienu metu tame biure dirbo gal kokie 7-8 amerikiečiai, kanadiečiai lietuviai. Info biuro branduolį sudarė *Lithuanian Review* redakcija, dėl to pagaliau tas laikraštis sustojo. O po kelių savaičių dalykai apribo.

Aš pats pereėjau dirbti į Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vyto Landsbergio sekretoriata. Iš užsieniečių ten dirbom aš pats ir Rimas Čiuplinskas. Mūsų pareigos buvo padėti versti Vyto Landsbergio korespondenciją su užsieniu į anglų kalbą, ir taip pat versti kai kuriuos dokumentus. Su anglų kalba ten tragiška padėtis. Mūsų kabinete, sekretariate, taip pat dirbo dvi vertėjos iš lietuvių į anglų. Jų lygis nėra toks, kad galima būtų kokią laišką siųsti prez. Bushui. Gerai mokančių anglų kalbą šiuo metu yra labai didelis

klausomybė. Gorbaciovo vizito metu pasidarė aišku, kad nepriklausomybės bus skelbiama metų eigoje, bet dar nebuvo aišku kada. Aš pats maniau, kad nepriklausomybės bus paskelbta kitų metų vasario 16. Kiti manė, kad anksčiausia tai gal liepos mėnisi šiais metais. Po rinkimų subrendo mintis taip staigiai ir drasiai paskelbti nepriklausomybę, nors viešai nebuvo diskutuojama. Kilo sumanymas sušaukti pirmą Aukščiausiosios Tarybos sesiją dar prieš kovą 12 d., kada Maskvoje turėjo įvykti Sovietų Sąjungos liaudies deputatų suvažiavimas. Lietuviai bijojo, kad to suvažiavimo metu Gorbaciovas įsigis naujas galias ir teises, kuriomis galės užblokuoti Lietuvos žengimą į Nepriklausomybę. Jie ypač bijojo, kad bus priimtas įstatymas dėl išstojimo iš Sovietų Sąjungos.

Atrodė, kad dėl tokios rinkimų pergalės kilo idėja nerinkti Brazausko Aukščiausiosios Tarybos pirmininku, bet jau sąjūdininką. Prieš tai visi tikė-

PLJ KONGRESO STUDIJŲ DIENŲ PROGRAMA

Studijų dienų programa buvo sudaryta prof. E. Paršelio, vadovaujantis šiomis mintimis:

1. Lietuvoje padėtis keičiasi labai greitai. Ji turės didelę reikšmę užsienio lietuvių kolonijose, ypač jaunimui.

2. Nežiūrint visų pasikeitimų Lietuvoje, net jeigu ji pasiektų nepriklausomybę, lietuvių jaunimo problematika užsienyje neišnyks, vis tiek stovėsime prieš nutautėjimo grėsmę.

3. Ne visose užsienio lietuvių kolonijose jaunimo problematika yra ta pati; priešingai, ji yra labai skirtinga ir priklauso nuo kiekvieno krašto kolonijos didumo, pajūgumo, senumo, ir t.t.

4. Šis kongresas bus, kaip ir ankstesni, pagrindiniai užsienio lietuvių jaunimo kongresas. Jame bus nagrinėjami daugiausia ji liečiantys klausimai, tačiau dalyvavimas atstovų iš Lietuvos duos jam skirtingą, platesnę prasmę.

5. Lietuva, jos padėtis ir mūsų ryšiai su ja visuomet buvo mūsų demesio ir diskusijų centre. Tas ypatingai atsispindės sekantio kongreso programoje.

Studijų dienų pirmos dienos (gruodžio 20) tema — Lietuvos politinė ir kultūrinė padėtis. Čia numatomas Studijų dienų atidarymas ir prezidiumo sušaukimas. Bus paskaita apie Lietuvos politinę padėtį ir ateitį bei simpoziumas apie Lietuvos ekonominę ir socialinę padėtį,

josi, kad dėl savo populiarumo Brazauskas liks Aukščiausiosios Tarybos pirmininku. O Sąjūdis jau pradėjo kitaip galvoti. Buvo net svarstoma, ar nepriklausomybę skelbti kovo 6 ar 7 dieną.

Landsbergis, Prunskienė, Ozolas ir kiti buvo už, bet kiti abejojo. Jiems nepatiko, kad nedaug buvo diskusijų tuo reikalu ir kad buvo išjungti ne Sąjūdžio deputatai. Sąjūdis deputatai nusprendė, kad taip darysim ir pristatė kieme. Bet keletą dienų prieš tai jau buvo aišku, kad nepriklausomybės bus skelbiama kovo 11 d. ir kad Landsbergis bus Sąjūdžio kandidatas į Aukščiausiosios Tarybos pirmininko postą. Kiek aš žinau, komunistai nelabai pritarė tokiam greitam nepriklausomybės paskelbimui, o ir kai kurie sąjūdininkai abejojo. Nors kai atėjo balsavimas dėl nepriklausomybės akto paskelbimo, nebuvo balsų prieš. Visi buvo už, tik, berods, šeši susilaikė — lenkų deputatai iš rytų Lietuvos.

Nuotaikos po Kovo 11-tos. Lietuvos žmonės nebuvo labai pasirodę nei rinkimams nei nepriklausomybės paskelbimui ir niekas tikrai nežinojo kas bus toliau. Kovo 11 d., kai visi jau žinojo, kad bus skelbiama nepriklausomybė, prie AT rūmų susirinko pora tūkstančių žmonių. Tai palyginti nedaug žmonių, kai pvz. Gorbaciovo vizito metu susirinko net 300,000. Vienintelis gyvensnis momentas buvo po akto paskelbimo, kai nuo AT fasado buvo nuplėštas senasis Lietuvos TSR herbas ir beveik sutryptas. Tai buvo vienintelis gyvensnis pareiškimas tokios revoliucijos nuotaikos.

Bet pačioje AT salėje, paskelbus nepriklausomybę, atmosfera buvo elektrinta. Tai buvo toks nepamirštamas momentas.

Vienas žurnalistas iš *Philadelphi Inquirer* pavadino tai „biurokratų revoliucija“, nes viskas vyko labai taikingai, pagal teise. Sekančią dieną išėjus į gatvę, viskas taip pat atrodė. Pasikeitimai buvo tik simboliniai, pvz., užrašų „Lietuvos TSR“ jau niekur nebėra. Iš pradžių „Lietuvos respublika“ neįprastai skambėjo, bet labai greitai prigijo

socialinių organizacijų ir Katalikų Bažnyčios reikšmė. Numatomi ir keli darbo būrliai, kuriuose bus nagrinėjamos sekantios temos: Valstybingumas ir Lietuvos nepriklausomybė, Lietuvos valstybės ateitis, Nauji keliai laisvinimo byloje ir Kultūros svarba tautinio jausmo išlaikymui.

Antros dienos (gruodžio 21) tema — Lietuvos inaišas į kitų kraštų lietuvių kolonijas. Čia taip pat bus duodami įvairių kraštų Lietuvių Jaunimo Sąjungos skyrių pranešimai. Paskaitos palies pasikeitimus Lietuvoje ir jų svarbą kitų kraštų lietuviams bei Lietuvos jaunimo politinių ir kultūrinių organizacijų įtaką. Numatytas simpoziumas: „Metodai, kurie padėtų sujungti ir priartinti užsienio lietuvių kolonijas prie Lietuvos, ypač jaunimo organizacijų“. Bus ir trys darbo būrliai: Kritiški Lietuvos istorijos momentai, Lietuvos švietimas ir kultūra ir Studijos Vilniaus universitete.

Trečios ir ketvirtos dienos (gruodžio 22 ir 23) tema — Socialinė ir kultūrinė lietuvių padėtis užsienyje. Šiai temai yra skiriamos net dvi dienos. Gruodžio 22 d. tolimesnė tema — Kolonijos su stipriu lietuvių kultūros pagrindu. Čia išsklaidysime paskaitas apie JAV, Kanados, Australijos ir Vakarų Europos lietuvių jaunimą bei jų organizacijas. Šios dienos simpoziume bus kalbama apie užsienio jaunimo inaišus į Lietuvos jaunimo organizacijas. Darbo būrliai irgi palies kultūrinę veiklą išeivijoje — Lituanistinių mokyklų ateitį, sotvyklas, kursus, suvažiavimus ir Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje.

Gruodžio 23 d. bus toliau nagrinėjama ta pati tema, ši kartą žvelgiant į kolonijas, kuriose vyksta smarkus nutautėjimas. Čia išsklaidysime paskaitas apie Pietų Amerikos lietuvių kolonijas ir jų problematiką ir lietuvių jaunimą Rytų Europos kraštuose. Šios dienos simpoziumas

studijų dienų uždarymas, kelionė laivu į Urugvajų. Urugvajus: gruodžio 28 — į rytą atplaukia laivas. Po to Montevideo miesto apžiūrėjimas, teatro pasirodymas ir priėmimas. Gruodžio 29 — Mišios, „asado criollo“ (argentinaiški pietūs), gruodžio 30 — ekskursija visiems į Punta del Este, gruodžio 31 — po pietų — talentų vakaras, vakare Naujų Metų balius. Sausio 1 — kelionė į Braziliją.

Kongreso bendra programa: Argentina: gruodžio 17 — registracija, gruodžio 18 — susipažinimo vakaras, gruodžio 19 — kongreso oficialus atidarymas, gruodžio 20 — studijų dienos atostovams, ekskursijos turistams ir dalyviams, gruodžio 24 — Kūčių vakaras, gruodžio 25 — „Fiesta gaucha“ (diena argentinaiškoje fermeje), gruodžio 26 — studijų dienos atostovams, gruodžio 27 —

Septintasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas vyks Pietų Amerikoje šia tvarka: Buenos Aires, Argentinoje nuo gruodžio 18, 1991, iki gruodžio 27, 1991; Montevideo, Urugvajuje, nuo gruodžio 28 iki sausio 1, 1992; ir Sao Paulo, Brazilijoje, nuo sausio 2 iki sausio 8, 1992.

SEPTINTASIS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO PROGRAMA

SEPTINTASIS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO PROGRAMA

Spalio 13 d. per Akademinių Skautų sąjūdžio metinės šventės vakariene, Vydūno Jaunimo fondo pirmininkas Vytautas Mikūnas įteikė šiuo metu Vydūno fondo premiją jau 13-tajam laureatui. Šiais metais premiją laimėjo jaunas visuomenininkas, Antro kaimo aktorius, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos narys ir Korp' Vytis senjoras fil. Edis Tuskenis. Edis beveik metus išbuvo Lietuvoje, dirbo Aukščiausioje Taryboje, buvo *Lithuanian Review* redaktorius ir priėmė Lietuvos piliečių. Jis jau ir Chicagoje buvo žinomas už savo straipsnius *Pasaulio lietuvių puslapiuose*.

DRAUGAS, šeštadienis, 1990 m. spalio mėn. 20 d.

5

VII - TAME PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESE ARGENTINOJE - URUGVAJUJE - BRAZILIJUJE 18 GRUODŽIO 1991 - 8 SAUSIO 1992

AEROLINEAS ARGENTINAS VII PLJ KONGRESO RENGIMO KOMITETAS

zvelgs į Lietuvos paskutinių laikų istorijos reviziją ir kalbos bei tautinių papročių pažinimo paskatinius, kaip tautinio susipratimo faktorius. Šios dienos darbo būrluose bus atkreiptas dėmesys į šeimą ir lietuvių išlaikymą, mišrių šeimų įjungimą į lietuvišką veiklą, nemokančių lietuviškai veiklos reikalingumą ir galimybes, ir lietuvių kultūrą kitataučių tarpe.

Penktoji studijų diena gruodžio 24 d. — Kūčios. Šioje dienoje yra numatyta sesija ir PLJS valdybos rinkimai bei VIII PLJ kongreso vietos nustatymas.

Šeštos dienos tema — Lietuvių jaunimas šių dienų pasaulyje. Numatytos dvi paskaitos „PLJS ir kitų Vakarų pasaulio lietuvių jaunimo organizacijų formos ir

veiklos metodai. Ar jie yra tinkami tautiško išlaikymui dabartyje — Kritiškas įvertinimas“ ir „Lietuvos jaunimo reikšmė šių dienų užsienio lietuvių jaunimo organizacijoms“. Taip pat bus nustatyta kiekvieno krašto tolimesnė veikla. Darbo būrluose bus diskutuojamos šios temos: Jaunimas ir lituanistinių studijų motyvavimas, Mažų ir didelių kolonijų ryšiai ir jų kultūrinis bendravimas, PLJS tolimesnės veiklos gairės ir Ko išeivijos ir Lietuvos tautiečiai laukia iš lietuvių jaunimo kai jie grįš iš kongreso.

Septinta diena (gruodžio 27 d.) bus nutarimų pristatymas ir studijų dienų uždarymas ir vakare kelionė į Urugvajų.

VII PLJ KONGRESO PROGRAMA

studijų dienų uždarymas, kelionė laivu į Urugvajų. Urugvajus: gruodžio 28 — į rytą atplaukia laivas. Po to Montevideo miesto apžiūrėjimas, teatro pasirodymas ir priėmimas. Gruodžio 29 — Mišios, „asado criollo“ (argentinaiški pietūs), gruodžio 30 — ekskursija visiems į Punta del Este, gruodžio 31 — po pietų — talentų vakaras, vakare Naujų Metų balius. Sausio 1 — kelionė į Braziliją.

SEPTINTASIS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO PROGRAMA

Spalio 13 d. per Akademinių Skautų sąjūdžio metinės šventės vakariene, Vydūno Jaunimo fondo pirmininkas Vytautas Mikūnas įteikė šiuo metu Vydūno fondo premiją jau 13-tajam laureatui. Šiais metais premiją laimėjo jaunas visuomenininkas, Antro kaimo aktorius, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos narys ir Korp' Vytis senjoras fil. Edis Tuskenis. Edis beveik metus išbuvo Lietuvoje, dirbo Aukščiausioje Taryboje, buvo *Lithuanian Review* redaktorius ir priėmė Lietuvos piliečių. Jis jau ir Chicagoje buvo žinomas už savo straipsnius *Pasaulio lietuvių puslapiuose*.

Spalio 13 d. per Akademinių Skautų sąjūdžio metinės šventės vakariene, Vydūno Jaunimo fondo pirmininkas Vytautas Mikūnas įteikė šiuo metu Vydūno fondo premiją jau 13-tajam laureatui. Šiais metais premiją laimėjo jaunas visuomenininkas, Antro kaimo aktorius, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos narys ir Korp' Vytis senjoras fil. Edis Tuskenis. Edis beveik metus išbuvo Lietuvoje, dirbo Aukščiausioje Taryboje, buvo *Lithuanian Review* redaktorius ir priėmė Lietuvos piliečių. Jis jau ir Chicagoje buvo žinomas už savo straipsnius *Pasaulio lietuvių puslapiuose*.

Dr. Kazys Barniškis, dr. Dalia Šulienė ir dr. Leonas Šulas su svečiais iš Lietuvos.

AR TAMSTA FILATELISTAS?

JUOZAS MASILIONIS

I šį klausimą neatsakykite tuoj pat, tik perskaite antraštę, nei teigiamai, nei neigiamai. Teigiamai prisipažinti nevisada buvo patartina. Kas prisimena pirmąjį (1940-41) bolševikmetį Lietuvoje, žino, kad toks klausimas sovietinių tarybų būdavo duodamas ne vienam suimtajam, toks klausimas figūravo jų anketose. Teigiamas atsakymas jau buvo jiems pakankamas pagrindas žmogui neduoti tarnybos, iš jos išimti, tardyti, įkalinti, ištremti.

Kas gi ta filatelija, kas gi tas filatelistas, taip buvę pavojingi sovietinei santvarkai? „Tarp tautinių žodžių žodynas“ (red. Ch. Lemchinas, Vilnius, 1969) taip sako: „filatelija (gr. philo – „myliu, mėgstu“ ir telos „rinkliava, kolekcinė“) – pašto ir žyminių mokesčių ženklų, vokių su ženklais ir stampais, o anksčiau ir įvairių šalių popierinių piniginių ženklų kolekcionavimas, rinkimas bei tyrimas“, o filatelistas ten pat nusakomas labai trumpai: „filatelistas, filateliste – užsimantis filatelija“.

Taigi, sveikiai galvojant, koks ženklu, juos studijuoti. Jokio. Bet kai norėjo mušti, tai ir lazda rado. Atrodo, kad jau senokai ir ten padėtis pasikeitė, filatelijų nebepersekioja, net ir Maskvoje kuriasi filatelijų draugijos, įsikūrė ir Lietuvoje – Vilniuje, Kaune, gal ir kitur, pradžioje kaip Maskvos filialai, o dabar – savarankiškos. Vadinasi, jau ir ten nebe pavojinga prisipažinti, kad esi filatelistas.

Laisvojo pasaulio lietuvių filatelijų niekas nepersekioja, čia laisvai veikia jų draugijos Chicagoje (nuo 1946 m.), New York'e, Toronte, viena su kita bendradarbiauja, rengia filatelines parodas. Tikrai, arba išraišiusi, į draugijas filatelijų skaičius nėra didelis, ir jie ir žymnieji mokesčių ženklų, vokių su ženklais ir stampais, o anksčiau ir įvairių šalių popierinių piniginių ženklų kolekcionavimas, rinkimas bei tyrimas“, o filatelistas ten pat nusakomas labai trumpai: „filatelistas, filateliste – užsimantis filatelija“.

vadinamų markutėmis? Beveik kiekvienas rinkome, klijavome į sąsiuvinius, nes albumų nebuvė arba mes apie juos nežinojome. Rinkome pirmiausia lietuviškus, tik vartotus, nes jie, atlikę savo pareigą, buvo niekam nebereikalingi, beverčiai. Pirkti pašte ir nevertoti niekam į galvą neatėjo. Lietuviškų ženklų kiekvienas turėjo daugiausia, nesgi buvo susirašinėjama. Matyt, kad kieno nors buvo susirašinėjama ir su užsieniu, nes atsirado ženklų su parašais: Helvetia, Magyar Kir, Sverige, Ellas. Nėgretis išsivyravome, kad tai Šveicarijos, Vengrijos, Švedijos, Graikijos pašto ženklai. Nė vieno ženklo nepirkome, mainėme, ir taip rinkinys augo.

Vėliau, „augant metais ir išmintimi“, domėjimasis pašto ženklais sumažėjo, sąsiuvinys – „pašto ženklų albumas“ išsipraudė spintoje tarp knygų ir nebebuvo papildomas. Įdomu būtų ir tą rinkinį pažūrėti po daugelio metų. Pernai lankiausi Lietuvoje, buvau tėviškėje: nebėr tėviškės, tuo labiau to rinkinio...

Tai toks buvau kadaise filatelistas. Ar tamsta tokiu filatelistu nesate buvęs? Ne? Gaila, gaila, o tai vis dėlto įdomus laisvalaikio užsiėmimas.

Ir aš ilgą laiką buvau užmiršęs būti filatelistu, bet visą laiką – ir studijuodamas, ir mokytojaudamas – turėjau iš seno įprotį įdomesnių pašto ženklų nuo voko nukirpti ir į didesnį voką ar dėžutę įmesti.

Kartą, maždaug prieš 25 metus, čia, Amerikoje, tiksliau sakant, Chicagos aukštesniojoje lit. mokykloje, vienas mokinių, Jonas Reins, dabar medicinos daktaras, pamokos metu manęs paklausė (kaip dabar aš Jūsų klausiu): „Ar tamsta esi filatelistas?“ Atsakiau, kad domiuosi pašto ženklais, bet filatelistas gal nesu. Kitą šeštadienį mano užklausa atsinešė savo Lietuvos pašto ženklų rinkinį, kuris buvo apyplinis, ir man parodė, išaiškino. Tas atsitikimas pažadino iš ledaragio filatelijai miego ir padarė aktyviu filatelistu. Nustebau, kad čia, Amerikoje, galima susidaryti net nevertotų Lietuvos pašto ženklų rinkinį, kad

rinkimą palengvina išleistas Lietuvos pašto ženklų albumas. Ir per ilgesnį laiką susidariau pilną Lietuvos pašto ženklų rinkinį. Betgi pilnumui nėra galo. Sovietų Ryšių ministerija 1947-1989 m. laikotarpyje lietuviška tematika yra išleidusi, Tado Navicko žiniomis, paskelbtomis Filatelijų draugijos „Lietuva“ paskutiniame biuletenyje (1990 m. nr. 1 (208), 35. Keliolika jų jis man yra dovanojęs. Tais ženklais prašėsiu Lietuvos pašto ženklų rinkinį. Nusikaltau? Lietuviška tematika pašto ženklų yra išleisde ir Vatikanas. Del paskutiniųjų įsigijimo, odisejiškai tarant, „vargo prityriau didžiausio“, ir tai esu spaudoje aprašęs. O va, visai neseniai atgimstanti Lietuva išleido pašto ženklų seriją: piešinys tas pats – angelas Lietuvos žemėlapyje fone. Ženkla keturių nominacijų: 5 (žalias), 10 (rudas), 20 (raudonas), 50 (mėlynas). Su skaičiumi 5 yra dvejopų: vieni prie skaičiaus 5 daugelio metų. Pernai lankiausi Lietuvoje, buvau tėviškėje: nebėr tėviškės, tuo labiau to rinkinio...

Malonu sutikti filatelistą. Pernai, lankantis Lietuvoje, besivečiuojant pas savo buvusius auklėtinius netoli Šiaulių, vienas jų kaimynas atnešė parodyti nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų rinkinį. Kadangi ženklai buvo sudėlioti ne albume, o senoviskai, negalėjau žinoti, ar jis pilnas, ar ne, bet ženklų buvo tikrai daug, manau, jei ne pilnas, tai apyplinis. Pasisakiau, kad rinkinį turiu ir pasakiau, kad rinkinį vertintu, lengvai kam nors pusvelčiui neduotu. Žinau, kad man rinkinys kainavo per 1000 dol.

Staigmena buvo sutikti jaunus filatelistus čia, Amerikoje, ir dar giminaičius. Šią vasarą Gaja ir Petras Bliūdžiai, gyvenę Texas valstijoje, paskambino atsisveišę man parodyti savo pašto ženklų rinkinį. Atvežė, parodė, ir tai buvo pilnas Lietuvos p. rinkinys. Per juos gavau lietuviškų vokių, dabar išleistų. Taigi, lietuvių filatelijų šeima didėja.

Filatelistai savo rinkinių neslepia, rodo parodose. Chicagos lietuvių filatelijų draugija „Lietuva“ spalio 26-28 dienomis Jaunimo centro mažojoje salėje rengia p. ž. ir numizmatikos parodą atskiriančiai Lietuvai pagerbti. Tai jau dvidešimt trečioji ir bene didžiausioji paroda, o pirmoji dalyvaujant keliems filatelistams iš Lietuvos. Paroda verta pasižiūrėti filatelistams, verta visai lietuviškai visuomenei, nors ir nesirengiančiai užsikrėsti, kaip kas pajaukdamai sako, „markučių“ rinkimo liga. Ir besijuokiantieji išgilinę matys, kad pašto ženkluose atspindi tautos menas, geografią, istoriją, kultūrą. Laukiame visi.

Šiais mokslo metais į Chicagos miesto mokyklas įstojo 408,966 mokiniai, 524-riais daugiau, kaip praėjusio mokslo metais. Daugiausia auga ispaniškai kalbančiųjų skaičius. Jų skaičius padaugėjo 2,790, iš viso jų sudarė 109,453. Baltųjų skaičius paaugo 432-iem, iš viso jų 49,666. Septinti metai iš eilės vis mažėjo juodųjų moksleivių skaičius, bet jų yra 234,137. Vis dėlto juodukai moksleiviai sudaro 57,6%, ispaniškai kalbą – 27%, baltieji tik 12,2%. Didėnis baltųjų skaičius eina į parapišes mokyklas.

CHICAGOS MOKYKLOSE

Šiais mokslo metais į Chicagos miesto mokyklas įstojo 408,966 mokiniai, 524-riais daugiau, kaip praėjusio mokslo metais. Daugiausia auga ispaniškai kalbančiųjų skaičius. Jų skaičius padaugėjo 2,790, iš viso jų sudarė 109,453. Baltųjų skaičius paaugo 432-iem, iš viso jų 49,666. Septinti metai iš eilės vis mažėjo juodųjų moksleivių skaičius, bet jų yra 234,137. Vis dėlto juodukai moksleiviai sudaro 57,6%, ispaniškai kalbą – 27%, baltieji tik 12,2%. Didėnis baltųjų skaičius eina į parapišes mokyklas.

UNIVERSITETAS IEŠKO ŽEMES

Roosevelto universitetas ieško žemės ploto, norėdamas praplėsti savo Arlington Heights priemiesty turimą vietą.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINAS IR ŠALDYTUUS
Kreiptis į Hermis Deckus
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

RACINE KEPYKLA IR DELIKATESAI
Atidaryta 7 dienas savaitėje. Didelis pasirinkimas įvairiausių kepinių ir namuose gaminto maisto – Catering
6216 S. Archer Ave.
Chicago, IL 60638
Tel. 581-8500

MASTER PLUMBING COMPANY
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir patataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, pompės. Išvalome užsikimšusius vamzdžius.
BEN SERAPINAS 636-2960

PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St.
Tel. 776-1486

V. T. ELECTRIC CO.
Licensed, Insured – Bonded
436-6937
Elektros ir namų apšildymo sistemų patataisymai.
Vytautas Taras

Nebrangiai atlieku pilną remontą visų firmų automobilių. Diagnostika ir darbų įkainavimas – vietoje. Skambinti anksčiau ryte arba vakare RIMUI, tel. 312-847-3824

VALOME
KILIMUS, BALDUS, GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYS
737-5168

Remontuoju namus. Atlieku įvairius lauko ir vidaus dažymo darbus prieinama kaina. Skambinti Kastyčiui 312-476-5995

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
(312) 586-5959 (708) 425-7161
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

Parduodame greitai už didesnę kainą!
Įkainojimas veltui! Perkame ir parduodame visose JAV valstijose. Išlavinti ir patyrę tarnautojai. MLS kompiuteris. Perkame-parduodame ir mažas ir didesnes nuosavybes. Vietinė įstaiga.
ALEXANDER J. MOCKUS REALTORS, LTD.
6610 S. Pulaski, Chicago, IL 60629
(312) 767-6655
Lietuviams žinomas ir patikimas vardas.

House for sale
Lemont/Homer area, 1800 sq. ft. 3 bedrm. 2 bath; 5 year old; all brick; maintenance free ranch; full basement; one acre lot.
Call 9 a.m.-9 p.m. 708-301-6318

Willow Springs, IL
3 bdrm. brick ranch on a 100 x 140 ft. lot on top of a hill. First fl. laundry.
Countryside
2 story 9 rms. 4 bdrms; first fl. fam. rm. slid./dors. to patio; fin. rec. rm.
RE/MAX PROPERTIES, Marie Daly
708-482-3700

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%-20%-30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATATAISYMAI
Turite Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

44 metų lietuvis gali prižiūrėti namus ir padėti namų ruošoje ar kituose darbuose iki vasaros bet kurioje JAV vietoje. Skambinti: Vytautui, tel. 1-708-652-0068

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite, pirkdami čia juos reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antradienį ir trečiadienį susikabinsit lietuviškai.
3314 West 63rd Street
Tel. — PROspect 6-8998

WAGNER and SONS

TYPEWRITERS AND ADDING MACHINES
Nuomoja, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas
5610 S. Pulaski Rd., Chicago
PHONE — 581-4111

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL BACE REALTORS
INCOME TAX – INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MLS ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

MLS ONE STOP REAL ESTATE, INC.
Norintieji pirkti ar parduoti namus, prašau kreiptis į BUDRAITĮ.
312-778-3971 arba 312-767-0600

Century 21
KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

FOR RENT

Išnuomojamas puiklausas 4 1/2 kamb. 2 mieg. butas Marquette Parko apyl. Tik suaugusiems. Oro vėsinimas, pilnai įrengta virykla ir skalbykla. 1-708-361-5594

Išnuomojami 2 kamb. su atskiru įėjimu „Margučio“ apyl. ir vienas kamb. su virtuvės privilegija.
Tel. 312-925-7612 arba 312-776-0105

Marquette Parke išnuomojamas 5 kambarių butas. Saulėtas, šviesus, švarus, du miegamieji. Reikalui esant ir garažas.
Tel. 312-434-2655

Išnuomojamas 5 kamb. 2 mieg. butas Marquette Parko apyl. arti 72 St. ir California Ave. Galima tuoj pat užimti. „Security deposit“.
Tel. 312-737-2030

Išnuomojamas 4 kamb. butas Marquette Parko apyl. su virykla ir šaldytuvu. Prieinama kaina.
Tel. 312-737-9228

Išnuomojamas 4 1/2 kamb. butas. Kamb. gražūs ir dideli. Šiluma ir karštas vanduo.
Skambinti 312-434-3595

Išnuomojamas didelis privatus kamb. pusrūsyje. Baldai, virykla ir šaldytuvai. 71 St. & Richmond apyl.
Tel. 312-778-8645

HELP WANTED

Ieškau moters prižiūrėti kūdikį 4 dienas savaitėje.
Kreiptis 708-430-2386

Ieškau moters namų ruošai, padėti ligonei ir gyventi kartu Floridoje. Skambinti po 6 v.v. 708-385-8924.

BENCH JEWELER
Needed for jewelry repair. Chicagoland locations. All tools & supplies furnished. Excell. pay & benefits. For information contact Paul Eiben
SERVICE REPAIRMAN
1806 Butterfield Rd., Downers Gr., IL 60515
708-628-7118
Must read, write & speak FLUENT English.

IŠRINKIME DAVID SHESTOKAS JAV KONGRESĄ

Atėjo laikas išrinkti lietuvių kilmės kandidatą į JAV Atstovų Rūmus (5-toje Kongreso apylinkėje, kurioje gyvena nemažai lietuvių, pvz. Cicero, Benwyn ir kt.). Mūsų kandidatas – David Shestokas, 38 m., advokatas ir verslininkas, šeimos žmogus. Jo seneliai, gimę Lietuvoje, atvyko į Ameriką dar prieš Pirmą pasaulinį karą. Jo lietuviškas nusistatymas pasireiškė ne kartą, ypač dėl sovietinės sprespaudos Lietuvoje.

Jei bus išrinktas, David Shestokas pasižada būti lietuvių balsu Kongrese. Savo politinėje programoje jis yra įtraukęs sekancius lietuviams svarbius nusistatymus:

- Siekti, kad JAV vyriausybė pripažintų laisvai išrinktą Lietuvos Respublikos vyriausybę.
- Priešintis prekybos lengvatų suteikimui Sovietų Sąjungai kol ji nepripažįsta Lietuvos nepriklausomybės.
- Remti Rytų Europos Demokratinės Pagalbos įstatymą (SEED II Act) jei jis leis Amerikos pagalbą suteikti Lietuvai.
- Remti humanitarines pagalbas įstatymą Lietuvai.
- Priešintis bet kokių mokesčių pakėlimui.
- Saugoti vyresniųjų piliečių gerovę.

Mes turime retą progą pasisakyti už savo atstovą. Pasaulio lietuvių sostinei pridėta turėti tiesioginį balsą JAV valdžioje. To pasieksime tik, jei paremsime David Shestokas kandidatūrą savo balsais ir pinigine parama, be kurios išrinkimas yra neįmanomas.

Kviečiame Jus atsilankyti į Seklyčią, 2713 W. 71st St., Chicago, š. m. spalio 22 d. (pirmadienį), 7:30 v.v., susitikti su kandidatu Shestoku ir kitais lietuviams palankiais kandidatais, pasiklausyti jų politinės programos. Rezervacijos nereikalingos. Būsime ir pavašinti malonioje Seklyčios aplinkoje. Jei negalite asmeniškai apsilankyti, malonėkite pirmoje vietoje pasirūšyti balsuoti ir taip pat paremti mūsų kandidatą finansiniais. Daugiau informacijų teikia **Audrius Remekis 312-737-9525** arba **312-927-4440**.

Paid by Citizens for David Shestokas to Congress

„DRAUGO“ Ekskursija Į ARGENTINĄ, BRAZILIJĄ IR ČILĘ. Išvyksta 1990 m. lapkričio 26 d. Ir grįžta gruodžio 9 d. (14 dienų)

Bus aplankyta Buenos Aires, Iguassu kriokliai, Rio de Janeiro ir Santiago, Čilėje.

Kelionės kaina (gyvenant dviese kambaryje) iš Chicago \$2090... iš New Yorko \$1990... iš Miami \$1900. Gyvenant vienam kambaryje \$400 papildomas mokestis.

Paskutinė registracijos data spalio 26 d.

FILATELISTŲ DRAUGIJA „LIETUVA“ 1990 m. spalio 26-27-28 d.

Rengia eksponatais turtingą pašto ženklų ir numizmatikos parodą

Jaunimo Centro apatinėje salėje
5620 S. Claremont Ave.
Chicago, Illinois 60636

Didžiausią parodos dalį užima Lietuvos filatelija ir numizmatika. Bus keli prekybos stalai. Parodoje veiks JAV pašto stotis. Galima bus įsigyti specialius kovo 11 d. atžymėjimui antspauduotus vokus ir naujai išleistus Lietuvos pašto ženklus.

Lankymo valandos:
Penktadienį 10-9; Šeštadienį 10-6; Sekmadienį 10-4.

Parodos atidarymas: šeštadienį, spalio 27 d. 10 val.

Lietuviškoji visuomenė kviečiama parodą aplankyti. Įėjimas: veltui.

Prezidento A. Stulginskio parodoje ir gyvenimo apžvalgoje. Iš kairės: dr. Robertas Vitas, Nijolė Mackevičienė, dr. Jonas Račkauskas ir Bronius Juodelis. Nuotr. J. Tamulaičio

Pastabos ir nuomonės

ŠVIESIOS VILTYS IR SKAUDŪS NUSIVYLIMAI

Sunkiais keliais atkeliavo mūsų karta į šią laisvą šalį. Tačiau jos nariai nevengė bet kokio sunkiausio darbo ir sunkių dienų ir visais būdais stengėsi išauginti naująją lietuvių kartą. Gyveno tikėjimu, kad šios naujos kartos palikuonys tęs iš tėvynės atvežtas tradicijas ir toliau puoselės tėvynės išlaisvinimo siekimus.

Didžia dalimi lietuvių jaunoji karta neapvykė. Ir šiandien galime didžiausios mūsų jaunųjų mokslininkų pažibomis. Tik dažnai apgailestaujame, kad šios priaugusios kartos ataugos mažiau domisi politiniais mokslais ir šios šalies politine veikla. Visi gyvename tikėjimu, kad, pasirinkę socialinių politinių mokslų, žinovai galėtų būti išskirtinai naudingi tautos išlaisvinimo kovoje, o vėliau ir atstautis Lietuvos valstybine nepriklausomybę.

Tad nuoširdžiai džiaugiamės, kad vienam kitam mūsų jaunui patikima užimti atsakingas pareigas šios šalies valdžios aparate. O slapta svajojame, kad gal, o gal netoli diena, kada kuris tų jaunųjų pateks ir į JAV kongresą. Ir visi tikime, kad jie savo politinį pranašumą panaudos mūsų tautos bendriesiems siekiams įgyvendinti.

Bet lygiai taip pat skaudžiai išgyvename, pastebėję, kad kai kurie šie naujieji veikėjai visai nesusigauja mūsų tautos išlaisvinimo bylose ir viešai pradeda reikšti mintis, kurios ne tik nėra mūsų bylai naudingos, bet nereikalingos ir net žalingos. Būdingas šitokios veiklos pavyzdys yra L. Kojelio „memorandumas“ min. St. Lozoraičiui.

Nesudaro skirtumo, ar šis raštas yra „konfidencialus“ ar jis „nėra konfidencialus“. Pats Kojelis rašo, kad šis jo „memorandumas“ pasiekė viešumą net iki Lietuvos. Tad tuo pačiu konfidencialumo problema liko išspręsta. Bet mums daug svarbiau, kas šiame „konfidencialiame“ rašte rašoma.

O šiame rašte L. Kojelis juodu ant balto siūlo, kad laisvais rinkimais demokratiškai išrinkta Lietuvos vyriausybė būtų jėga išvaikyta. Jis siūlo, kad Lietuvai valdyti būtų sugrąžinta atgal bolševikinio okupanto autoritetai (occupational authority), kurie mūsų tėvynę ne tik valdė, bet ir žudė per visus 50 okupacijos metų. Jis siūlo, kad dabartinės Lietuvos vyriausybės nariai būtų pašalinti iš savo pareigų (nuostabu, kad L. Kojelis dar ne-

reikalauja, kad jie visi būtų sušaudyti arba uždaryti į Vilniaus Lukiškių kalėjimą). Tokių radikalių reikalavimų Lietuvai nestatė nei Gorbaciovas, nei patys kraštutiniausieji „kietos linijos“ kremlinistai. Yra ir dar daugiau panašaus pobūdžio pasiūlymų jo memorandumu ir prie jo pridėtame laiške.

Nenuostabu, kad pradžioje šis Kojelio „memorandumas“ didesnio dėmesio mūsų visuomenėje nesulaukė. Daugelis pagalvojome: „Jaunystėje užkaičius smegenims, pasapaliojau, na, tiek tiekios“... Tiesa, nevykusiai reaguojau V. Jokūbaitis. Del sūnaus „griekų“ užkabinėti tėvą ir dar užsiimti insinacijomis, kam ne kam, bet Viko vicepiram. nederėtų.

Bet kai L. Kojelis „Draugo“ nr. 182 šiuo reikalu paskelbė jūzū laišką, kuriame pradėjo lietuviškos spaudos bendradarbius ir redaktorių mokytį spaudos etikos respekto, noromis nenoromis tenka šiek tiek prisitarti.

Didesnę šio savo laiško dalį jis skiria savo nuopelnams Californijos universitete (UCLA) paryskinti. Šią jo laiško dalį tikrai malonu skaityti. Tik, turbūt, skaitytojams būtų daug įdomesnis vaizdas, jeigu tuos visus nuopelnus kas kitas išvardintų. O kai jau pats save turi girti, tai gal?...

Bet vienaip ar kitaip šie visi jo paties ranka aprašyti nuopelnai ne daug bendro turi su jo „memorandumu“ St. Lozoraičiui. Šiame memorandumu jis rašo, kad Landsbergio sudaryta vyriausybė yra „matomai megejiška, išsigandusi ir pavargusi“. Ir todėl ji turi būti pakeista okupanto „profesionalais“. Ogi visi gerai žinome, kad šiuo atveju ši vyriausybė gali būti pakeista tik KGB ar raudonosios armijos pagalba. Tad nejaugi tokio likimo linki mūsų Kovo 11 d. vyriausybę Linas Kojelis?

Žinoma, visada galima matyti, kad j bet kuria valdžia neateina patys „geriausieji iš geriausių“, kaip Stalinas tvirtino. O kad JAV valdžia savo aukštų pareigūnų pasirinko L. Kojelį, kuriam vėliau buvo prismetamas net „antisemitizmo“ kaltinimas, vaizdžiai rodo, kad ir mūsų valdžia nėra labai apdairi. Tad kuriam galui reikia iškoti Landsbergio ir Prunskienės valdžios tobulumą?

Visi džiaugiamės, kad vienam mūsų kartos išaugintam politikui pasisekė prasiveržti net iki Baltųjų rūmų. Bet, paskaite jo laiška „Drauge“, per daug neliūdime, kad jis iš tų rūmų pasišalino.

Jonas Daugėla
Florida

METALO DETEKTORIAI MOKYKLoms

Chicago mokykloms yra paruošti metalo detektoriai, kuriais bus įmanoma tikrinti, ar ateinantieji į pamokas mokiniai nesineša kokių pavojingų ginklų.

A.†A.

MARIJAI ASTRAUSKIENEI,

gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos narei mirus, jos dukrai, kuopos valdybos pareigūnei, GENEI KUZIEMIENEI, sūnui, jūrų šauliui SIGITUI ASTRAUSKUI, giminėms ir artimiesiems liūdint, reiškiamo gilia užuojautą.

Kuopos valdyba ir nariai

Brangiai Motinai

A.†A.

ELENAI MATKEVIČIENEI

mirus Lietuvoje, dukrai APOLONIJAI MATKEVIČIŪTEI-STEPONAVIČIENEI ir vyrui PETRUI reiškiamo gilia ir nuoširdžią užuojautą.

Stasė ir Ričardas Petersonai
Ramunė ir Vincas Lukai
Milda ir Stasys Tamulioniai
Rūta ir Jonas Spurgiai
Albina ir Liudas Ramanauskai
Aldona ir Elegijus Kaminskai

A.†A.

KAZIMIERAS STIRBYS

Gyveno New Buffalo, MI, anksčiau N. Zelandijoje ir Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1990 m. spalio 19 d., sulaukęs 82 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Švėkšnos valsčiuje, Zasyčių kaime.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Juzefa Šaulytė, sūnus Jonas, dukros Jadvyga Biskienė, žentas Edvardas, Zita Stirbytė, Stefa Vaznelienė, žentas Algimantas; anūkės: Lina Šliažaitė, Kristina ir Viktorija Vaznelytės; brolis Pranas su šeima gyv. New Britain, CT; giminės: dr. Vaclovas Šaulys su šeima, Antanas Šaulys su šeima, gyv. Amerikoje; Aleksandra Sabaliūnienė, gyv. Lietuvoje, bei kiti giminės, artimieji ir pažįstami Lietuvoje, N. Zelandijoje, Kanadoje ir JAV-bėse.

Kūnas pašarvotas spalio 21 d., sekmadienį nuo 1 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuves įvyks spalio 22 d., pirmadienį. Iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje 10:30 v. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuves.

Nuliūdę žmona, sūnus, dukros, anūkės ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 312-476-2345.

A.†A.

JUSTAS PUNKRIS

Gyveno Gulfport, Florida. Anksčiau gyveno Anglijoje, Kanadoje. Nuo 1957 m. Chicagoje ir nuo 1972 m. Floridoje.

Mirė spalio mėn. 10 d., sulaukęs 92 metų amžiaus. Palaidotas Royal Palm kapinėse, Gulfport, Florida spalio mėn. 13 d.

Pasiliko nuliūdę: Žmona Marija, sūnus Edvardas ir Zenonas bei kiti giminės.

PADĖKA

A.†A.

KLEMENSAS MARTINKUS

mirė rugsėjo 24 d., 1990 m., palaidotas rugsėjo 27 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje.

Norime padėkoti visiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir padėjo į Amžino Poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame kun. L. McNally už aplankymą ligoninėje ir paskutinio patalpimo suteikimą, kan. V. Zakaruskui ir kun. V. Mikolaičiui už maldas koplyčioje ir kleb. kun. J. Kuzinskui už atnašautas šv. Mišias ir palydėjimą į kapines.

Nuoširdžiai dėkojame karsto nešėjams: J. Veselkai, I. Vaičiūnui, A. Čepeniui, V. Jakvickui, V. Paliulioniui ir S. Mikaliukui.

Mūsų ypatingą padėką mieliems Ignui Vaičiūnui ir Sauliui Mikaliukui už mums suteiktą visokeriopą pagalbą ligos ir mirties metu.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, išreikšusiems užuojautą žodžiu, raštu ar gelemis, už aukas šv. Mišioms, Tautos Fondui ir dr. Kazio Martinkaus Pomirtiniam Stipendijos Fondui.

Nuoširdžiai dėkojame laidotuvių direktoriui p. D. Petkui už rūpestingą patarnavimą.

Nuliūdę žmona ir duktė

PENKIOLIKOS METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

Muzikas JONAS ZDANIUS

Gimė Amžinybėje 1975 m. spalio 23 d. Likome mudu du našlaičiai — be mylimo Vyro, gyvenimo Draugo, be Tėvelio. Te Dievas suteikia Jo sielai Amžiną Ramybę.

Šv. Mišios bus atnašautos už Jo velę Romoje, pas tėvus Jėzuitus ir Hot Springs, AR Šv. Jono bažnyčioje. Prašome draugus pažįstamus prisiminti Jį savo maldose.

Liūdesy likę žmona Julija, sūnus Almis.

Mielą mokslo draugę LINĄ MIEČIENĘ, jos broliui

A.†A.

KAZIMIERUI MILTAKIUI

Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame. Jungiamės liūdesyje ir maldoje.

Pranutė Šošienė
Marcelė Rašimienė
Bronė Prapuolenienė
Teresė Norkienė
Ona Karosienė
Sofija Brazionienė

Brangiai motinai ir močiutei

A.†A.

VIKTORIJAI LUKIENEI

mirus jos dukrai DANAI ir VYTUI MAŽEIKAMS, anūkams ANDRIUI su šeima ir VIKTORUI BARAUSKAMS reiškiamo gilia užuojautą ir kartu liūdime.

Pranas ir Sofija Pranckevičiai

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai

nuo 1916 metų

PRANEŠA

kad atidaro naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE

Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:

11028 Southwest Hwy. * Palos Hills

9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills

2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

VANCE

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. (708) 652-5245

